

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

**dokonanej w dniach 2-3 marca 2016 r. na kierunku „towaroznawstwo”
prowadzonym w obszarach nauk: rolniczych, leśnych i weterynaryjnych
(w dziedzinie nauk rolniczych, dyscyplinie naukowej technologia żywności i żywienia)
oraz społecznych (w dziedzinie nauk ekonomicznych, dyscyplinie naukowej
towaroznawstwo) na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim
realizowanym w formie studiów stacjonarnych na Wydziale Nauk o Żywności i
Żywieniu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu**

przez Zespół wizytujący Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodnicząca: prof. dr hab. Grażyna Jaworska – członek PKA

członkowie:

prof. dr hab. Danuta Kołożyn-Krajewska – ekspert PKA

prof. dr hab. Piotr Przybyłowski – ekspert PKA

**mgr Agnieszka Socha-Woźniak – ekspert ds. wewnętrznego systemu zapewnienia
jakości kształcenia**

Dawid Knara – ekspert PKA ds. studenckich

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku „towaroznawstwo” prowadzonym na Wydziale Nauk o Żywności i Żywieniu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu przeprowadzona została z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2015/2016. PKA po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na powyższym kierunku studiów.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów z władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych. Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY
PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW
O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny					

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2. Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia,

umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określone dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.*

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych

efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Ocena –w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

Koncepcja kształcenia jest zgodna z misją i strategią rozwoju UP w Poznaniu (Uchwała Senatu 118/2009) oraz ze strategią Wydziału Nauk o Żywności i Żywieniu (Uchwała RW 1/V/2013). Najważniejszymi celami działalności Wydziału jest kształcenie wysoko kwalifikowanych kadr dla gospodarki, prowadzenie badań naukowych w obszarze technologii i analizy żywności, żywienia człowieka, dietetyki i towaroznawstwa, a także w zakresie szeroko pojętych nauk o żywności, np. biotechnologii, upowszechnianie wiedzy, postępu technologicznego i technicznego, prowadzenie ścisłej współpracy z przemysłem w obszarze badań naukowych i prac aplikacyjnych. Jednym z celów strategicznych Wydziału jest uwzględnienie w badaniach i programach nauczania potrzeb gospodarki, zwłaszcza potrzeb regionu Wielkopolski. **Poprawa jakości kształcenia należy do głównych celów strategicznych Uczelni w obszarze dydaktyki. Kształcenie na kierunku „towaroznawstwo” wpisuje się w strategię UP w Poznaniu jak również WNoŻ i Ż, ze względu na stałą modyfikację treści kształcenia na kierunku.** Dla kierunku „towaroznawstwo” nie opracowano krajowych i międzynarodowych wzorców kształcenia. Prezydium Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów przyjęło w dniu 29 maja 2007 roku na wniosek Sekcji Nauk Ekonomicznych CKds.SiT dokument „Zakres merytoryczny dyscypliny naukowej towaroznawstwo w ramach dziedziny nauki ekonomiczne”, w którym podano że towaroznawstwo jest nauką interdyscyplinarną, łączącą elementy nauk ekonomicznych, przyrodniczo-technicznych i społecznych. Kształcenie na wizytowanym kierunku uwzględnia przedstawione powyżej wytyczne dla dyscypliny towaroznawstwo.

Kierunek „towaroznawstwo” ze specjalnością Zarządzanie jakością żywności jest kierunkiem interdyscyplinarnym, ekonomiczno-techniczno-przyrodniczym, obejmującym zagadnienia związane z badaniem i oceną użytkowych właściwości produktów, w tym przede wszystkim produktów żywnościowych oraz czynników determinujących ich jakość. Program kształcenia na tym kierunku opracowano 9 lat temu, był on zgodny z obowiązującymi wówczas standardami kształcenia. Biorąc pod uwagę zmiany w zakresie nauk towaroznawczych, jakie dokonały się w ostatnich latach władze Wydziału są świadome konieczności dokonania zmian efektów kształcenia (do których w świetle rozporządzenia MNiSW z 2012 o warunkach kształcenia Wydział nie miał uprawnień), co przyczyni się do pełniejszego dostosowania kształcenia na tym kierunku do zmian zachodzących w dyscyplinie naukowej towaroznawstwo. Początkowo przyjęty plan i program studiów był wielokrotnie modyfikowany i dostosowywany do potrzeb kształcenia specjalistów z Zarządzania jakością żywności w zakresie posiadanych przez Wydział uprawnień. Program studiów obejmuje wszystkie niezbędne elementy kształcenia na

kierunku „towaroznawstwo”, odpowiada przyjętym celom kształcenia i realizuje wszystkie efekty kształcenia. W zakresie celów kształcenia, które zostały określone kilka lat temu jest też zorientowany na otoczenie społeczno-gospodarcze. Jednak eksperci PKA w kontekście ciągłego rozwoju kierunku zalecają jego dalszą modyfikację, w szczególności w zakresie zmiany efektów kształcenia, celem pełniejszego podkreślenia jego specyficznego charakteru związanego z Wydziałem Nauk o Żywności i Żywieniu. Ponadto zdaniem ekspertów PKA program powinien w większym stopniu uwzględniać wymagania obecnego rynku pracy, na którym poszukuje się towaroznawców ze znajomością logistyki, profesjonalnej analizy sensorycznej, zarządzania jakością w dystrybucji żywności itp. Z informacji uzyskanej w czasie wizytacji wynika, że w planach rozwoju kierunku przewiduje się wzmocnienie treści związanych z wymaganiami rynku dotyczącymi zarządzania jakością, szczególnie w dystrybucji, co jest zgodne z kierunkami najnowszych badań w dyscyplinie towaroznawstwo. Deklarowane przez władze Wydziału plany dalszego rozwoju kierunku związane są z modyfikacją efektów kształcenia i programu studiów. Uwzględniają one potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy oraz dorobek dyscyplin naukowych towaroznawstwo i technologia żywności i żywienia.

Kierunek „towaroznawstwo” został przyporządkowany do dwóch obszarów kształcenia: nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych (120 ECTS tj. 57 %) oraz nauk społecznych (90 ECTS tj. 43%). Odpowiadające obszarom dziedziny i dyscypliny do których odnoszą się efekty kształcenia to: w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych - dziedzina nauk rolniczych i dyscyplina naukowa technologia żywności i żywienia, a w obszarze nauk społecznych dziedzina nauk ekonomicznych i dyscyplina naukowa towaroznawstwo. Podstawą prawną takiego przyporządkowania jest uchwała Senatu UP w Poznaniu nr 325/2015 z dnia 16.12.2015 w sprawie zmiany Uchwały nr 396/2012, na mocy której uzupełniono dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia o technologię żywności i żywienia. Przyporządkowanie efektów do dwóch dziedzin i dyscyplin jest wynikiem interdyscyplinarności kierunku, obejmującego efekty kształcenia związane ze znajomością społecznych, ekonomicznych, ale także technicznych i przyrodniczych uwarunkowań działalności całego sektora rolno-żywnościowego zgodnie z zasadą „od pola do stołu” z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Należy stwierdzić, że określone przez Uczelnię efekty kształcenia dla kierunku odnoszą się do wymienionych powyżej obszarów i dyscyplin naukowych.

Efekty kształcenia sformułowane dla kierunku „towaroznawstwo” ze specjalnością Zarządzanie jakością żywności dotyczą wiedzy (39 EK), umiejętności (25 EK) oraz kompetencji społecznych (9 EK) i są spójne z wybranymi efektami z obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych (8 z 11 w kategorii wiedza; 11 z 11 dla umiejętności i 7 z 7 dla kompetencji społecznych) oraz ze wszystkimi efektami dla obszaru nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych. Uwzględniają także prawidłowe odniesienie do kompetencji inżynierskich określonych dla profilu ogólnoakademickiego. W opinii Zespołu PKA choć zdefiniowane przez Wydział efekty właściwie ujmują istotę kształcenia na wizytowanym kierunku to jednak niektóre z tych efektów są znaczeniowo bardzo podobne i wskazane byłoby ich uporządkowanie. Ponadto dynamiczny rozwój nauki towaroznawstwo w ostatnich latach spowodował potrzebę modyfikacji niektórych efektów kształcenia. Kierunkowe efekty kształcenia w większym stopniu powinny uwzględniać zmiany jakie nastąpiły w ostatnich latach w naukach towaroznawczych, a szczególnie zagadnienia związane z dystrybucją i handlem towarami. Władze Wydziału są świadome konieczności dokonania zmian efektów kształcenia. Jednak Wydział nie miał możliwości ich przeprowadzenia ze względu na brak uprawnień do nadawania stopni naukowych w zakresie dyscypliny towaroznawstwo. Także efekty w sylabusach przedmiotów są określone w zbyt dużej liczbie, jak również odniesiono je do zbyt dużej liczby efektów kierunkowych (np. w

przedmiotach: Towaroznawstwo przemysłowe do 14 efektów kierunkowych, Technologie materiałowe w produkcji żywności, do 12 – Towaroznawstwo żywności pochodzenia roślinnego do 21). Efekty kształcenia kierunku umożliwiają również nabycie wiedzy, umiejętności i kompetencji badawczych (np. TO1A_W05 – zna i rozumie podstawowe metody analizy zjawisk i procesów rynkowych w mikro i makroskali, TO1A_W016 – rozumie pojęcie innowacyjności i jej rolę w gospodarce rynkowej, TO1A_U11 – dobiera metodę analityczną do oceny jakościowej i ilościowej surowców i produktów, TO1A_U13 – umie zinterpretować otrzymane dane doświadczalne za pomocą narzędzi statystycznych i wysuwać logiczne wnioski, a także dokonać walidacji wykorzystywanej metody analitycznej, TO1A_K06 – ma świadomość znaczenia technologii i jakości surowców w kształtowaniu jakości produktów).

W trakcie spotkania z Zespołem PKA tylko kilku studentów kierunku „towaroznawstwo” stwierdziło, że są im znane efekty kształcenia kierunku. Pomimo tego potrafili wskazać, gdzie mogliby się z nimi zapoznać. Na podstawie analizy efektów kształcenia (kierunkowych i modułowych) wyrazili opinię, że efekty zostały sformułowane w sposób zrozumiały dla przeciętnego studenta.

Oceniany kierunek nie jest wymieniony w art. 9b i 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Studia na kierunku „towaroznawstwo” są realizowane w ramach jednej specjalności: Zarządzanie jakością żywności. Program studiów I. stopnia uwzględnia przedmioty, których treści programowe opisane w sylabusach w pełni realizuje efekty kształcenia kierunku. Jednak w aspekcie doskonalenia kształcenie na wizytowanym kierunku Zespół PKA sugeruje wprowadzenie do programu studiów obowiązującego wszystkich studentów treści z zakresu: towaroznawstwa ogólnego, analiza sensorycznej, zarządzanie jakością w dystrybucji i logistyce oraz badań konsumenckich (część z tych treści funkcjonuje obecnie jako przedmioty obieralne). Program na wizytowanym kierunku był opracowany kilka lat temu zgodnie ze standardami kształcenia. Obecnie, pomimo systematycznych jego modyfikacji w zbyt małym stopniu uwzględnia współczesne trendy w nauce towaroznawstwo, w tymi wymagania rynku dotyczące zarządzania jakością np. w dystrybucji. Treści przedmiotów także w zbyt dużym zakresie odnoszą się do produkcji żywności, a nie jakości towarów. Świadczą o tym np. tematy prac przejściowych nakierowane głównie na zakłady przemysłu spożywczego, a nie firmy logistyczne lub handel oraz tematy i treści niektórych prac dyplomowych. Przyporządkowanie efektów kształcenia do poszczególnych przedmiotów zawarto w opracowanych dla studiów matrycach efektów kształcenia, które są przygotowane zgodnie z Uchwałą nr 396/2012 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu z dnia 29 czerwca 2012 roku.

Metody dydaktyczne stosowane w poszczególnych modułach opisane są w sylabusach. Są to najczęściej: wykład multimedialny, ćwiczenia laboratoryjne lub seminaryjne, samodzielna, ukierunkowana przez wykładowcę praca studenta z wykorzystaniem dostępnej literatury przedmiotu, studium literatury przedmiotu, studium przypadku, dyskusja i analiza przypadku, konsultacje. Właściwą praktyką jest określenie w sylabusie również metod dydaktycznych w ramach indywidualnej pracy studenta. W czasie hospicacji 6 zajęć prowadzonych na kierunku stwierdzono, że nauczyciele akademicy byli dobrze przygotowani, metody dydaktyczne dobrano prawidłowo, studenci mieli do wykorzystania instrukcje, sale były bardzo dobrze wyposażone.

Na podkreślenie zasługują zajęcia praktyczne w ramach przedmiotów: Opracowanie koncepcji rynkowej nowego produktu, Podstawy zarządzania jakością, Kontrola procesów i sterowanie jakością, Praktyka audytowania i dokumentowania systemów zarządzania, Dobra praktyka produkcyjna i higieniczna (GMP/GHP). Na podkreślenie zasługują zajęcia na których studenci wykonują własne projekty np. Księgi HACCP, badania ankietowe, analizy

strategiczne (p. załącznik nr 3, część 1). Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia oraz wszystkich kompetencji inżynierskich, co jest związane m.in. z realizacją wielu, różnorodnych prac projektowych. Zespół PKA sugeruje, aby znakomicie opracowany i prowadzony przedmiot do wyboru Analiza strategiczna w projektowaniu nowych produktów był realizowany przez wszystkich studentów w zwiększonym wymiarze godzin ćwiczeniowych. W programie uwzględniono, prócz zajęć z udziałem nauczyciela, także pracę własną studenta. Podczas seminariów studenci formułują i analizują problemy badawcze, opracowują i prezentują uzyskane w trakcie wykonywania pracy dyplomowej wyniki badań. Praca dyplomowa jest samodzielnym opracowaniem, najczęściej o charakterze inżynierskim.

Studenci kierunku „towaroznawstwo” stwierdzili, że w ramach zajęć laboratoryjnych są przygotowani do prowadzenia podstawowych badań naukowych. Jednak zwrócili uwagę, że aktualnie nie ma możliwości rozwijania zainteresowań naukowych w kole naukowym, ze względu na to, że nie zostało ono powołane.

Studia prowadzone w trybie stacjonarnym trwają 7 semestrów, a liczba godzin łącznie wynosi 2300 w tym godzin wykładowych – 1155, a godzin ćwiczeniowych – 1145. Liczba godzin konsultacyjnych wynosi 300, a godzin w ramach praktyki – 130. Nakład pracy studenta uwzględnia liczbę godzin kontaktowych, godzin potrzebnych na wykonanie prac cząstkowych, przygotowanie się do zaliczeń i egzaminów oraz do samodzielnego utrwalania i uzupełniania wiedzy. Czas trwania kształcenia i przewidziany w programie studiów łączny nakład pracy na poszczególnych przedmiotach jest wystarczający do zrealizowania efektów kształcenia i zakładanych treści programowych dla kierunku „towaroznawstwo”.

Jednostka w programie studiów określiła wszystkie podstawowe wskaźniki związane z punktacją ECTS. W celu uzyskania dyplomu ukończenia studiów i tytułu zawodowego student jest zobowiązany uzyskać 210 punktów ECTS. W sylabusach przedmiotów zawarte są wyceny nakładów pracy studentów, niezbędnych do realizacji zajęć dydaktycznych, zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS). Program studiów przewiduje na każdym semestrze zajęcia, którym przypisano 30 punktów ECTS. Analizując program kształcenia na kierunku można przyjąć, że za zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela student otrzymuje 110 ECTS. Liczba ECTS zajęć z zakresu nauk podstawowych wynosi 54 (26%), zajęć powiązanych z prowadzonymi w Uczelni badaniami naukowymi 117 (56%), zaś zajęć o charakterze laboratoryjnym i projektowym 127 (61%). Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, a więc spełnia warunki dotyczące łącznej liczby punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, z zakresu nauk podstawowych właściwych dla danego kierunku studiów, do których odnoszą się efekty kształcenia dla tego kierunku. Program obejmuje zajęcia ogólnouczelniane, z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych (powyżej 5 punktów ECTS), z języka obcego oraz z wychowania fizycznego; W opinii studentów przedmioty wymagające większego nakładu mają przypisaną odpowiednio większą liczbę punktów ECTS.

Analizując program kształcenia na kierunku można przyjąć, że za przedmioty do wyboru student otrzymuje jedynie 31 ECTS tj. 15%. Na podstawie przedstawionej dokumentacji należy zaznaczyć, że błędnie zaliczono do grupy przedmiotów obieralnych języki obce, wf, praktykę (przygotowano z każdego z wymienionych przedmiotów tylko po jednym sylabusie). Do przedmiotów do wyboru na ocenianym kierunku należą: przedmioty z obszaru analiza rynku oraz zarządzanie, kształtowanie i ocena jakości produktów, food quality/food safety/food policy w języku obcym.

Formy zajęć dydaktycznych określone są w sylabusach przedmiotów. Zajęcia prowadzone

są w formie wykładów, ćwiczeń, w tym laboratoryjnych i projektowych, seminariów i praktyk. Proporcja godzin między wykładami a ćwiczeniami wynosi około 1:1. Ćwiczenia laboratoryjne i projektowe odbywają się w grupach 15±2 osoby (GL), a zajęcia audytoryjne w grupach 20±2 osoby (GI). Grupy seminaryjne liczą 15±2 osoby. Liczebność grup określa uchwała Senatu 365/2012, zakres obowiązków nauczycieli - uchwała Senatu 285/2015, a proces kształcenia studentów niepełnosprawnych zarządzenie Rektora 18/2015. Oprócz zajęć zorganizowanych studenci nabywają kompetencje poprzez realizację praktyk, pracę własną, działalność w kołach naukowych, korzystanie z konsultacji, bibliotek, zasobów internetowych. Ogólnie, organizacja zajęć na kierunku nie budzi zastrzeżeń.

W opinii studentów kierunku „towaroznawstwo” dobór form zajęć i liczba godzin im przypisanych jest zadowalająca. Pozytywnie wyrażali się na temat liczebności grup zajęciowych, zarówno w przypadku grup wykładowych, ćwiczeniowych jak i laboratoryjnych. W opinii studentów nie zdarzały się przypadki, aby zajęcia odbywały się w salach nieodpowiednio dobranych do wielkości grup.

Na ocenianym kierunku nie prowadzi się kształcenia z wykorzystaniem metod i technik na odległość.

Integralną część planów studiów na kierunku „towaroznawstwo” (profil ogólnoakademicki) stanowią studenckie praktyki zawodowe. Student jest zobowiązany do odbycia 130-godzinnej praktyki zawodowej w terminie do końca 6. semestru studiów. Praktyka zawodowa odbywa się w oparciu o porozumienie pomiędzy Uczelnią a miejscem odbywania praktyk w okresie wakacyjnym w kraju lub za granicą, w wybranych przez studentów zakładach spożywczych. Studenci część praktyk mogą odbyć także w zakładach żywienia zbiorowego, zakładach produkcji rolnej, zwierzęcej, stacjach sanitarno-epidemiologicznych. Opiekę nad realizacją programu praktyk sprawuje koordynator praktyk. Dysponuje on listą potencjalnych praktykodawców. Studenci mogą też samodzielnie wybrać zakład i przedstawić propozycję (wniosek) koordynatorowi. Podczas praktyk studenci prowadzą Dziennik Praktyk, który jest zatwierdzany przez opiekuna po odbyciu praktyki. Studenci po zakończeniu praktyk zobowiązani są do oddania uzupełnionego Dziennika i sprawozdania, na podstawie których koordynator zalicza praktykę. Szczegółowe zasady organizacji praktyk określają Zarządzenia Rektora nr 43/2014 i 81/2015, zawierające m.in. wzory: umowy o organizację praktyki i Dziennika Praktyk. Efekty kształcenia i metody ich weryfikacji zawiera sylabus. Założone efekty kształcenia przypisane poszczególnym komponentom (wiedza, umiejętności, kompetencje) są możliwe do osiągnięcia w założonym czasie trwania praktyk. Przyporządkowana punktacja ECTS oraz sylabusy dla praktyk są opracowane rzetelnie i szczegółowo. Studenci kierunku „towaroznawstwo” odbywają praktyki najczęściej w zakładach przemysłu spożywczego np.: spółdzielniach mleczarskich, piekarniach, zakładach mięsnych, zakładach przetwórstwa owocowo-warzywnego, koncentratów spożywczych, zakładach piwowarskich i spirytusowych. Możliwe jest także odbycie praktyki zagranicznej w CONCORDIA Kings Coppice Farm (Copas Turkeys) w Wielkiej Brytanii. Na podkreślenie zasługuje fakt, że koordynator praktyk zajmuje się jedynie praktykami na ocenianym kierunku. Z informacji uzyskanych na spotkaniu z Koordynatorem Praktyk ocenianego kierunku, odbywają się spotkania i konsultacje z kadrą dydaktyczną oraz pracodawcami, które mają na celu optymalizację realizacji idei kształtowania wiedzy i umiejętności praktycznych poprzez powiązanie zakresu merytorycznego praktyki z treściami kształcenia na kierunku. Uczelnia prowadzi częstkową hospitację praktyk w formie telefonicznej.

W trakcie spotkania z Zespołem PKA studenci wyrazili dobrą opinię na temat organizacji praktyk zawodowych. Przyznali, że zasady ich organizacji są im znane, a w ich ocenie przebieg praktyk był zgodny z wewnętrznymi przepisami uczelni. Niemal wszyscy uczestnicy spotkania sami proponowali miejsce realizacji praktyk. W większości uczestnicy

byli także usatysfakcjonowani z ich przebiegu.

Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość uczestniczyć w wyjazdach zagranicznych w programie Erasmus+. Zgodnie z otrzymanym Raportem samooceny, w ramach programu od roku 2013 brało udział kilkudziesięciu studentów z Jednostki, a ich liczba systematycznie rośnie. W trakcie spotkania studenci wizytowanego kierunku ocenili ofertę Uczelni jako znaczną. Niemniej jednak niewielu z obecnych na spotkaniu z Zespołem PKA było także zainteresowanych wyjazdem. Wsparciem studentów w tym zakresie zajmuje się Dział współpracy z zagranicą UP oraz wydziałowy koordynator Programu Erasmus. Biuro posiada stronę internetową. Zawarte w niej materiały wyczerpująco opisują zasady uczestnictwa w programach wymiany międzynarodowej.

Studenci kierunku „towaroznawstwo” w trakcie spotkania z Zespołem PKA wyrazili krytyczną opinię na temat satysfakcji z lektoratów, w ramach których prowadzone są zajęcia z języka angielskiego, niemieckiego, francuskiego i rosyjskiego. W ich ocenie zajęcia nie są prowadzone na zadowalającym poziomie, a organizacja lektoratów powinna ulec zmianie. Stwierdzili, że oprócz lektoratów mają także możliwość uczestniczenia w zajęciach prowadzonych w języku angielskim.

Warunki i tryb rekrutacji, w tym przedmioty kierunkowe i liczbę miejsc, na kierunek „towaroznawstwo”, zostały określone w Uchwałach Senatu (171/2014, 172/2014, 173/2014 i 267/2015 przy rekrutacji na rok akademicki 2015/2016) oraz w Zarządzeniach Rektora (34/2015, 49/2015, 54/2015). Rejestracja kandydatów na studia I stopnia odbywa się drogą elektroniczną. Podstawą kwalifikacji są wyniki egzaminów maturalnych z chemii, matematyki, fizyki lub biologii. Na podstawie postępowania rekrutacyjnego tworzona jest lista rankingowa. Kandydaci kwalifikowani są na podstawie pozycji rankingowej w ramach limitu miejsc dla kierunku. Wyniki na każdym etapie są dokumentowane i zamieszczane na tablicach ogłoszeń. Przyjęta procedura rekrutacyjna zawiera tryb odwoławczy. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów, zapewniają im równe szanse i gwarantują pełną jawność postępowania. Warunki rekrutacji nie budzą zastrzeżeń. Procedura rekrutacyjna jest opisana na stronie internetowej Uczelni. Zakładka zawiera istotne informacje dla kandydata na studia, w szczególności terminy, wykazy dokumentów i opłaty, a także, co nieczęsto jest spotykane, kierunkowe efekty kształcenia. W zakładce dodatkowo powinien znaleźć się odsyłacz do programu studiów dla kierunku, co ułatwiłoby kandydatom na studia dotarcie do informacji na temat kierunku studiów. Strona jest dostępna także w języku angielskim. Warunki rekrutacji nie zawierają zapisów dyskryminujących. Zdaniem studentów kierunku „towaroznawstwo” zasady rekrutacji są przejrzyste i sprawiedliwe, a proces rekrutacyjny był zorganizowany sprawnie.

Uczelnia opracowała zasady potwierdzania efektów kształcenia zdobytych poza systemem studiów. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się reguluje Uchwała Senatu nr 284/2015. Umożliwia to identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. Efekty uczenia się mogą być potwierdzone w przypadku ubiegania się o przyjęcie: 1) na studia I stopnia - osobie posiadającej świadectwo dojrzałości i co najmniej 5 lat doświadczenia zawodowego, 2) na studia II. stopnia - osobie posiadającej tytuł zawodowy licencjata lub równorzędny i co najmniej 3 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów I. stopnia, 3) na kolejny kierunek studiów I. lub II stopnia - osobie mającej tytuł zawodowy mgr. lub równorzędny i co najmniej 2 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów II stopnia albo jednolitych studiów magisterskich. W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się kandydatowi można zaliczyć nie więcej niż 50% pkt ECTS wymaganych do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej określonemu poziomowi kształcenia na kierunku. Liczba studentów, którzy zostali przyjęci na studia na podstawie najlepszych wyników uzyskanych w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się nie może

przekroczyć 20% ogólnej liczby studentów na danym kierunku i poziomie studiów. W celu potwierdzenia efektów uczenia się dziekan, po zapoznaniu się z wnioskiem kandydata, powołuje komisję weryfikującą oraz wyznacza przewodniczącego tej komisji oraz członków, którymi są kierownicy przedmiotów/modułów, których efekty będą podlegać potwierdzaniu lub wyznaczeni przez nich nauczyciele akademicy. Dotychczas na drodze potwierdzania efektów uczenia się, nie przyjęto na studia żadnego studenta ze względu na to, że dotychczas Uczelnia nie miała uprawnień do potwierdzania efektów kształcenia na kierunku „towaroznawstwo, ze względu na brak oceny PKA.

Sprawdzanie i ocena osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na kierunku „towaroznawstwo” prowadzone są zgodnie z procedurą określoną Zarządzeniem Rektora nr 128/2013. Metody weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zasady oceniania są określone w sylabusie przedmiotu w częściach: Metody weryfikacji efektów kształcenia oraz Formy i kryteria zaliczenia przedmiotu/modułu. Metodami weryfikacji efektów kształcenia są m.in. egzamin pisemny lub ustny, kolokwia, projekt, zadania laboratoryjne, obliczeniowe, problemowe, prezentacja multimedialna. W przypadku niektórych sylabusów informacja o procentowym udziale w końcowej ocenie jest zbyt ogólna np. ocena z ćwiczeń – 50%, ocena egzaminu – 50%. W innych sylabusach jest dokładniej np. aktywne uczestnictwo w ćwiczeniach – 20%, zaliczenie zadań cząstkowych – 60%, prezentacja i dyskusja projektu – 20%. Zaleca się ujednoczenie podejścia z naciskiem na dokładniejsze wyszczególnienie kryteriów zaliczenia.

Efekty kształcenia uzyskane w trakcie praktyk weryfikowane są na podstawie dziennika praktyk i oceny opiekuna praktyki.

Weryfikacja osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w procesie dyplomowania następuje na podstawie przygotowanej pracy dyplomowej oraz podczas egzaminu dyplomowego. Zakres i formę egzaminu dyplomowego określa Rada Wydziału (Uchwała RW nr 1/XXXII/2015). Ogólne wymagania stawiane pracom dyplomowym są określone w Zarządzeniu Rektora UP w Poznaniu nr 126/2013. Wytyczne dotyczące przygotowania pracy dyplomowej znajdują się na stronie Wydziału. Prace sprawdzane są w systemie antyplagiatowym.

Tematyka zdecydowanej większości prac dyplomowych nie budzi zastrzeżeń. Przeanalizowano tematy 11 prac dyplomowych na kierunku. Większość prac to prace z dyscypliny towaroznawstwa. W niektórych pracach tematyka dotyczy dyscypliny technologii żywności i żywienia (p. załącznik 4, część II), a zatem tych dyscyplin, do których odnoszą się efekty kształcenia kierunku. Jedynie jedna jest związana z dyscypliną zootechnika. W niektórych pracach stwierdzono niewielką liczbę wykorzystanych pozycji literaturowych. Większość prac ma charakter inżynierski. W opinii Zespołu wizytującego niektóre oceny promotora bądź recenzenta są zawyżone, najczęściej o około 0,5 stopnia..

Egzamin dyplomowy odbywa się indywidualnie dla każdego studenta. Jest egzaminem ustnym, z zachowaniem zasady losowania pytań. Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny z egzaminu dyplomowego jest pozytywna odpowiedź studenta na pytanie z każdego z obowiązujących bloków tematycznych: ekonomia i marketing, przedmioty przyrodniczo-techniczne, żywność – jakość, bezpieczeństwo, zarządzanie. Treści zagadnień obowiązujących na egzaminie znajdują się na stronie wydziałowej. Przeanalizowano protokoły z egzaminów dyplomowych. Stwierdzono, że w stosunku do określonych na kierunku efektów kształcenia zbyt dużo pytań dotyczy dyscypliny technologia żywności i żywienia. Oceny na egzaminie są zróżnicowane.

Podsumowując, można stwierdzić, że proces dyplomowania opiera się na prawidłowych zasadach i pozwala tym samym na weryfikowanie realizacji celów i efektów kształcenia związanych z kształceniem na kierunku „towaroznawstwo”. Zaleca się jednak weryfikację

zagadnień egzaminacyjnych, tak aby w większym stopniu odzwierciedlały specyfikę kształcenia na kierunku „towaroznawstwo”.

Przeanalizowano także weryfikację efektów kształcenia za pomocą prac przejściowych i egzaminów. Łącznie oceniono prace z 6 przedmiotów (patrz załącznik nr 4, część I). Stwierdzono, że weryfikacja efektów w oparciu o prace przejściowe i egzaminacyjne przebiega prawidłowo. W ramach doskonalenia procesu kształcenia zwrócono jedynie uwagę na dobór przykładów do studiów przypadku lub projektów. Zaleca się w większym stopniu wykorzystanie jako przekładowe firmy do analiz firmy dystrybucyjne, centra logistyczne lub sklepy. Oceny z ocenianych prac są zróżnicowane i nie budzą zastrzeżeń.

Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia sformułowane dla praktyk zawodowych, są adekwatne do założonych efektów kształcenia, umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia ich osiągnięcia. Studenci po zakończeniu praktyk zobowiązani są do oddania uzupełnionego Dziennika i sprawozdania, na podstawie których koordynator zalicza praktykę.

W opinii studentów kierunku zasady oceniania są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia i umożliwiają sprawdzenie osiąganych efektów, a wymagania stawiane przez nauczycieli akademickich są powiązane z treściami przedstawianymi na zajęciach.

System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty. W sylabusach dostępnych w Wirtualnym Dziekanacie oraz regulaminach poszczególnych przedmiotów ujęto metody weryfikacji założonych efektów kształcenia oraz formy i kryteria zaliczenia przedmiotów. Zasady oceniania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia podawane są do wiadomości studenta na pierwszych zajęciach. Zdecydowana większość zweryfikowanych efektów kształcenia ma postać pisemnych prac przechowywanych przez kilka lat do wglądu i weryfikacji, co podnosi rzetelność, obiektywność oceny i poczucie sprawiedliwości, wiarygodności oraz porównywalność klasyfikacji wyników sprawdzania i oceniania. Studenci mają możliwość wglądu do prac. Przyznawanie punktów ECTS następuje po otrzymaniu pozytywnej oceny z przedmiotu (modułu). Na egzaminach komisyjnych i dyplomowych obowiązuje zasada losowania pytań.

3. Uzasadnienie

Wydział Nauk o Żywności i Żywieniu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu sformułował koncepcję kształcenia na kierunku „towaroznawstwo”, której cele są zgodne z misją i strategią rozwoju Uczelni i Wydziału. Ze względu na interdyscyplinarny charakter towaroznawstwa Wydział prawidłowo przyporządkował kierunek do dwóch obszarów kształcenia, obszaru nauk społecznych oraz obszaru nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych. Kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia prawidłowo odniesiono do dwóch obszarów kształcenia. Jednak ze względu na dynamiczny rozwój nauk towaroznawczych w ostatnich latach wymagają merytorycznego zmodyfikowania i położenia większego nacisku na aspekty związane z dystrybucją i handlem towarami. Program kształcenia umożliwia osiągnięcie efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji. W celu poprawy jakości kształcenia należy w niewielkim stopniu zmodyfikować ofertę dydaktyczną, włączając do obowiązkowego programu przedmioty, które do tej pory były przedmiotami obieralnymi. System oceny realizacji efektów kształcenia jest kompletny i przejrzysty, pozwala na ocenę stopnia osiąganych efektów przedmiotowych i kierunkowych, w tym w procesie dyplomowania. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, za wyjątkiem liczby punktów ECTS za przedmioty obieralne, których jest dwukrotnie mniej niż wskazano w rozporządzeniu MNiSW z dnia 3 października 2014 r.

4. Zalecenia

- z perspektywy dalszego rozwoju kierunku, biorąc pod uwagę postępujący rozwój dyscypliny naukowej towaroznawstwo, merytoryczne zmodyfikowanie kierunkowych efektów kształcenia, jednocześnie dokonując poprawek redakcyjnych. Kierunkowe efekty kształcenia w większym stopniu powinny uwzględniać zmiany jakie nastąpiły w ostatnich latach w naukach towaroznawczych, a szczególnie zagadnienia związane z dystrybucją i handlem towarami
- uzupełnienie planu studiów o przedmioty z zakresu towaroznawstwa ogólnego, zarządzania jakością w dystrybucji i logistyce, oceny sensorycznej, badań konsumenckich,
- w treściach przedmiotowych z zakresu towaroznawstwa powinny być w większym wymiarze odzwierciedlone prowadzone na Wydziale badania naukowe.
- poprawienie karty przedmiotu dla praktyki, języków obcych i WF,
- weryfikację zagadnień egzaminacyjnych, tak aby w większym stopniu odzwierciedlały specyfikę kształcenia na kierunku „towaroznawstwo”.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena - w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

Do minimum kadrowego na kierunku „towaroznawstwo” Uczelnia zgłosiła 11 osób, w tym 5 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich (2 z tytułem profesora i 3 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego) oraz 6 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową oraz dorobek nauczycieli akademickich. Sprawdzone również obciążenia dydaktyczne w

bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego, których treść zweryfikowano z informacjami zawartymi w systemie POL-on, co pozwoliło uznać, że wszystkie te osoby spełniają warunek ujęty w art. 112a ust. 1 i 2 oraz i art. 9 a ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.).

Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku „towaroznawstwo” spełnia wymagania określone w §13 oraz §14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131) w zakresie: liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, zatrudnienia ich w Uczelni nie później niż od początku semestru studiów, a także wymiaru prowadzonych zajęć dydaktycznych.

Na podstawie analizy aktów mianowania oraz umów o pracę, a także informacji uzyskanych w czasie wizytacji można stwierdzić, iż nauczyciele akademicy będący w minimum kadrowym wizytowanego kierunku studiów są zatrudnieni w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu od kilku/kilkudziesięciu lat i dla nich wszystkich Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, co dowodzi stabilności prowadzonej polityki kadrowej.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, do liczby studentów kierunku **spełnia** wymagania § 17 ust. 1 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370). Wynosi 1: 11,6 przy obowiązującym na wizytowanym kierunku nie mniejszym niż 1 : 60. Spełnione są także pozostałe wymogi formalne i merytoryczne zaliczenia do minimum kadrowego, gdyż osoby te charakteryzują się dorobkiem naukowym wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku.

Spełniony jest również wymóg reprezentowania przez minimum kadrowe wszystkich obszarów wiedzy odpowiadających obszarom kształcenia, do których odnoszą się efekty kształcenia. Dorobek naukowy kadry stanowiącej minimum kadrowe zapewnia zatem realizację programu studiów w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, a także nauk społecznych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Dorobek 5 nauczycieli akademickich (w tym 4 nauczycieli samodzielnych) reprezentuje obydwie zadeklarowane przez Jednostkę obszary kształcenia. W obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, w dyscyplinie technologia żywności i żywienia znajduje się dorobek 7 osób (4 nauczycieli samodzielnych i 3 doktorów), a w obszarze nauk społecznych i dyscyplinie towaroznawstwo 9 osób (5 samodzielnych nauczycieli akademickich i 4 doktorów). Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim. Zdaniem ekspertów PKA wyżej wymieniona kadra posiada odpowiednie doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne do prowadzenia zajęć i są one adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia.

Na podstawie przedstawionej dokumentacji Zespół PKA do minimum kadrowego zaliczył wszystkie proponowane osoby. 11 osób zgłoszonych do minimum kadrowego spełnia warunki określone w art. 112a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Nauczyciele Ci posiadają dorobek naukowy z obszaru nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, a także nauk społecznych. Proponowane minimum kadrowe na kierunku „towaroznawstwo” spełnia wymagania dotyczące I stopnia kształcenia o profilu ogólnoakademickim.

Zajęcia na ocenianym kierunku prowadzi 26 samodzielnych pracowników nauki, 53 doktorów i 12 magistrów (głównie doktoranci i lektorzy) (łącznie osoby stanowiące minimum kadrowe i spoza minimum kadrowego), których doświadczenie i dorobek

naukowy są spójne z treściami zawartymi w programie kształcenia i zakładanymi efektami kształcenia ocenianego kierunku – „towaroznawstwo”. Dorobek naukowy na ocenianym kierunku tworzą głównie nauczyciele akademicki, którzy stanowią minimum kadrowe: 2 profesorów tytularnych (jeden – dziedzina nauk ekonomicznych, drugi – dziedzina nauk rolniczych), 3 doktorów habilitowanych reprezentujących dziedzinę nauk rolniczych, dyscyplinę technologia żywności i żywienia oraz 6 doktorów, wśród których 3 reprezentuje dziedzinę nauk ekonomicznych (1 dyscyplinę towaroznawstwo, 1 ekonomię, 1 nauki o zarządzaniu) oraz 3 reprezentuje dziedzinę nauk rolniczych, dyscyplinę technologia żywności i żywienia. Zdaniem ekspertów PKA wyżej wymieniona kadra posiada odpowiednie doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne do prowadzenia zajęć i są one adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Merytorycznie dorobek naukowy kadry nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, jak i tych osób, które prowadzą zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku, wpisuje się w zakres kierunku i dyscyplin naukowych: towaroznawstwo określonej przez Centralną Komisję ds. tytułu i stopni naukowych, jak również technologia żywności i żywienia. Dorobek nauczycieli dotyczy bowiem: zmieniającego się konsumenta żywności, stylów życia a konsumpcja żywności – implikacje ekonomiczne, analizy zachowań konsumpcyjnych gospodarstw domowych i ich implikacji dla producentów żywności, ekologii i ochrony środowiska w powiązaniu z przemysłową produkcją i dystrybucją żywności, zrównoważonego rozwoju i zrównoważonej produkcji, systemowych rozwiązań w aspekcie kształtowania, zapewnienia jakości i szeroko rozumianego bezpieczeństwa zdrowotnego produktów spożywczych, kształtowania, oceny i ochrony jakości produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego w całym cyklu ich życia. Wynika to z zamieszczonego w Raporcie samooceny wykazu publikacji, które w większości zostały zamieszczone w czasopiśmie naukowych indeksowanych na liście JCR i WoS. Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia.

W wizytowanej Jednostce prowadzona jest projakościowa polityka kadrowa promująca aktywność naukową nauczycieli i zawierająca mechanizmy motywujące do podnoszenia kwalifikacji, dorobku naukowego i zwiększenia internacjonalizacji. O rozwoju Jednostki i jej bardzo dobrej pozycji naukowej świadczy fakt, że w latach 2011-2015 na Wydziale zakończono: 39 postępowań doktorskich, 28 habilitacyjnych i 15 profesorskich. Projakościowy charakter polityki kadrowej polega też na zatrudnianiu nowych pracowników w trybie konkursu, uwzględniającego kryteria stosownie do stanowiska. W ramach prowadzonej polityki kadrowej dokonywana jest okresowa ocena pracowników naukowo – dydaktycznych w zakresie osiągnięć naukowych, dydaktycznych, organizacyjnych i kształcenia kadr. Jakość prowadzonych zajęć dydaktycznych ocenia KZds.JK w oparciu o protokoły z hospitacji oraz opinie studentów wyrażone w ankietach. Pracownicy uczestniczą w pracach naukowo-badawczych w projektach międzynarodowych, zagranicznych wyjazdach studyjnych w ramach Erasmus, bądź też w innych stażach zagranicznych. O aktywnej polityce w zakresie podnoszenia kwalifikacji nauczycieli świadczą następujące dane z lat 2012-2015: 23 nauczycieli akademickich uczestniczyło w naukowych stażach zagranicznych bądź w wymianie naukowej (m.in. przebywali w USA, Kanadzie, Chinach, Indonezji, Szwecji, Egipcie, Niemczech, Łotwie), w ramach programów Erasmus bądź COST wyjeżdżało 23 nauczycieli akademickich, w krajowych stażach naukowych i przemysłowych brało udział 15 osób. Podnoszeniu kwalifikacji naukowych sprzyjało również prowadzenie aż 61 projektów badawczych. Należy zwrócić uwagę, że rozwój kadry na Wydziale jest ukierunkowany w dyscyplinie technologia żywności i żywienia i z

perspektywy tej dyscypliny jest wyróżniający. Jednak z punktu widzenia oceny kierunku „towaroznawstwo” polityka kadrowa Wydziału jedynie znacząco motywuje nauczycieli do rozwoju naukowego, tzn. nauczyciele prowadzą badania w dyscyplinie towaroznawstwo, szczególnie w zakresie towaroznawstwa żywności, ale nie są zmotywowani, aby ubiegać się o stopnie i tytuły w tej dyscyplinie naukowej. Pomimo tej uwagi prowadzona polityka kadrowa umożliwia uzyskiwanie i podnoszenie kwalifikacji nauczycieli zgodnych z efektami kształcenia kierunku.

Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszarów wiedzy odpowiadających obszarom kształcenia których został przyporządkowany kierunek. Do obszaru nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych można zaliczyć badania nad metodami produkcji żywności zapewniającymi otrzymywanie produktów o wysokiej wartości odżywczej, dobrej jakości mikrobiologicznej oraz sensorycznej. Z kolei w obszarze nauk społecznych lokują się badania dotyczące zachowań konsumentów w wieloaspektowym ujęciu, czy też metod kształtowania jakości produktów spożywczych oraz systemowych rozwiązań dotyczących zapewnienia jakości produktom. Opisane badania znajdują się głównie w dyscyplinie technologia żywności i żywienia, w mniejszym stopniu w dyscyplinie towaroznawstwo. Badania te realizowane są na wielu płaszczyznach dzięki finansowaniu projektów naukowo-badawczych ze źródeł zewnętrznych (projekty krajowe i projekty ze środków UE) oraz środkom wydziałowym. W latach 2012-2014 opublikowano łącznie 528 prac naukowych, w tym 301 prac to publikacje znajdujące się w czasopiśmie listy A wykazu czasopism MNiSW, a 154 z listy B. Opublikowano także 6 monografii i 90 rozdziałów w monografii. Ponadto pracownicy dokonali 21 zgłoszeń patentowych.

Aktualna wiedza związana z badaniami prowadzonymi na Wydziale prezentowana jest w treściach programowych zdecydowanej większości przedmiotów, szczególnie tych związanych z dyscypliną technologia żywności i żywienia. Jednak zdaniem ekspertów PKA rezultaty prowadzonych w Jednostce badań naukowych z zakresu zarządzania jakością, które zaowocują nabyciem przez absolwentów odpowiednich umiejętności i kompetencji społecznych odnoszących się do dyscypliny towaroznawstwo jedynie w stopniu znaczącym są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku.

3.. Uzasadnienie

Jednostka dysponuje kadrami naukowymi legitymującymi się dorobkiem naukowym w dyscyplinach naukowych towaroznawstwo i technologia żywności i żywienia. Minimum kadrowe składające się z 5 nauczycieli samodzielnych i 6 doktorów reprezentuje obszary wiedzy odpowiadające obszarom kształcenia, do których odnoszą się efekty kształcenia. Właściwy jest także stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku „towaroznawstwo”. Zbieżność realizowanych badań przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku z profilem studiów gwarantuje osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy rozwój kadry, jednak powinna w większym stopniu uwzględniać bardziej dynamiczny rozwój doktorów w kierunku uzyskania.

4. Zalecenia

- należy zmotywować nauczycieli akademickich do uzyskiwania stopni w zakresie dyscypliny towaroznawstwo,
- w większym stopniu rezultaty prowadzonych badań naukowych z zakresu zarządzania

jakością powinny być wykorzystane do doskonalenia programu kształcenia

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.*

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

Współpraca z szeroko rozumianym otoczeniem społecznym i gospodarczym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców dotyczy całego Wydziału na którym realizowany jest oceniany kierunek. Współpraca ta w wymiarze społecznym przejawia się w bliskich kontaktach (w ramach wykładów i zajęć laboratoryjnych) z wybranymi przedszkolami, szkołami podstawowymi, gimnazjami i szkołami średnimi. Pracownicy wchodzący w skład minimum kadrowego uczestniczą corocznie w realizacji takich przedsięwzięć jak Noc Naukowców, czy Festiwal Nauki. W ramach Nocy Naukowców organizowanych jest wiele przedsięwzięć laboratoryjnych i pokazowych dla dzieci przedszkolnych i szkoły podstawowej oraz dla młodzieży gimnazjalnej i licealnej, a także osób dorosłych.

Współpraca gospodarcza przejawia się we współpracy z interesariuszami reprezentującymi sektor gospodarki żywnościowej. Na kierunku „towaroznawstwo” realizowana jest specjalność Zarządzanie jakością żywności, stąd interesariusze reprezentują Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną, przedstawicieli przemysłu cukrowniczego i przemysłu mięsnego. Uczestniczą oni w posiedzeniach Rady Programowej ds. kierunku „towaroznawstwo”, pomagają też w realizacji zaplanowanych praktyk studenckich. Nadrzędną rolą Rady Programowej jest ciągłe podnoszenie jakości kształcenia studentów i umiejętnego dostosowywania efektów kształcenia do zmieniających się potrzeb przemysłu spożywczego. Było to przedmiotem dyskusji na spotkaniach Rady. Szczególną uwagę przywiązuje się do wszystkich elementów kształtowania jakości środków żywnościowych z uwzględnieniem kosztów osiągnięcia określonej jakości.

Na spotkaniu z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, które odbyło się w ramach wizytacji, byli przedstawiciele kilku organizacji: Lidl, Poznański Park Naukowo-Technologiczny, Krajowa Rada Drobniarstwa, COBRABiD, NESTLE. Podkreślali oni chęć zacieśnienia współpracy z Wydziałem, którego niektórzy są absolwentami. Niektórzy wskazywali na współpracę naukową, doradczą, a także wyrażali chęć przyjmowania studentów na praktyki i absolwentów na staże.

Wydział Nauk o Żywności i Żywieniu nie prowadzi studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych.

3. Uzasadnienie

Wydział Nauk o Żywności i Żywieniu współpracuje z otoczeniem społecznym i gospodarczym, w szczególności w celu modyfikowania programu kształcenia oraz

organizacji praktyk zawodowych. Interesariusze zewnętrzni wchodzi w skład Rady programowej kierunku.

4. Zalecenia

- wskazane podpisanie formalnych umów o współpracy z podmiotami z otoczenia społecznego i gospodarczego
- w większym zakresie włączenie do współpracy firm zajmujących się dystrybucją towarów i handlem.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

Baza dydaktyczno – naukowa Wydziału w pełni zabezpiecza potrzeby kształcenia studentów kierunku „towaroznawstwo”. Na zasoby w tym zakresie składają się sale wykładowe, pracownie komputerowe z dostępem do Internetu, sale seminaryjne oraz sale ćwiczeniowe, specjalistyczne laboratoria o różnym profilu (mikrobiologia, biochemia, chromatografia, kalorymetria skaningowa), a także hala półtechniki. Szczegółowy opis Uczelnia przedstawiła w raporcie samooceny na str. 60 – 61. Wizytacja Zespołu PKA potwierdziła odpowiednią liczbę sal dydaktycznych oraz ich dobre wyposażenie. Na tym tle zwracała uwagę niewielka powierzchnia pomieszczeń administracyjnych Wydziału, przeznaczonych do obsługi studentów. Pomieszczenie Dziekanatu oraz pokój prodziekanów zdaniem Zespołu PKA są zbyt małe do obsługi kształcących się na Wydziale studentów.

Zajęcia prowadzone na wizytowanym kierunku „towaroznawstwo” odbywają się w wielu budynkach Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. W trakcie spotkania z Zespołem PKA studenci bardzo różnie oceniali zaplecze dydaktyczne – ich zdaniem dobrze wyposażone są nowsze budynki, jak również znajdujące się w nich pracownie i laboratoria, natomiast część starszej infrastruktury jest niedostosowana do współczesnych realiów. Wskazali na budynek przy ulicy Mazowieckiej, który wymaga gruntownego remontu ze względu na nieszczelne okna. Władze Uczelni poinformowały, że wskazany przez studentów budynek jest w trakcie remontu.

Studenci kierunku „towaroznawstwo” mają możliwość korzystania ze zbiorów Biblioteki Głównej dysponującej siecią komputerową, umożliwiającą obsługę w zakresie katalogów,

udostępniania zbiorów oraz informacji naukowej. Zapewnia to pełny dostęp do literatury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki. Biblioteka oferuje również dostęp do czasopism naukowych publikujących najnowsze wyniki badań naukowych. Ponadto w obrębie bibliotek naukowych m. Poznania działa zintegrowany system informatyczny Horizon. Studenci kierunku „towaroznawstwo” w trakcie spotkania z Zespołem PKA dobrze ocenili Bibliotekę, w tym także dostępność do literatury związanej z kierunkiem i zasoby elektroniczne.

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w trakcie wizytacji, uczelnia nie prowadzi kształcenia na odległość na kierunku studiów „towaroznawstwo”.

3. Uzasadnienie

Jednostka dysponuje dobrą infrastrukturą dydaktyczną pozwalającą na pełne osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Również w opinii studentów wizytowanego kierunku infrastruktura dydaktyczna Wydziału spełnia ich potrzeby i pozwala na realizację programu kształcenia

4. Zalecenia

- zwiększyć powierzchnię pomieszczeń przeznaczonych do obsługi studentów studiujących na Wydziale Nauk o Żywności i Żywieniu.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

Jednostka pomaga studentom kierunku „towaroznawstwo” w procesie kształcenia poprzez wsparcie dydaktyczne w kilku formach. Jako pierwszą formą warto wymienić dobrze opracowane sylabusy przedmiotów. Zdaniem studentów sylabusy są dość obszerne i łatwo dostępne przez stronę internetową uczelni, Analiza własna potwierdza, że z punktu widzenia oceny studenckiej te informacje są wyczerpujące i praktyczne. Innym sposobem wsparcia studenta są konsultacje z nauczycielami akademickim. W trakcie spotkania z Zespołem PKA studenci dobrze ocenili taką formę kontaktu z nauczycielami, zwracając uwagę na

jednostkowe problemy w tym zakresie. Kolejną formą wsparcia dydaktycznego są zajęcia wyrównawcze dla studentów pierwszego roku studiów, prowadzone z matematyki i chemii. Zajęcia wyrównawcze w ocenie studentów są bardzo dobrym rozwiązaniem i dają realne wsparcie dla studenta I roku .

Regulamin studiów Uniwersytetu Przyrodniczego stwarza możliwości indywidualizacji toku studiów na dwa sposoby. Pierwszym jest indywidualna organizacja studiów (IOS), która polega na zaliczaniu przedmiotów na warunkach uzgodnionych z dziekanem, co do realizacji obowiązków dydaktycznych (tj. zasady uczestnictwa w zajęciach, terminy zaliczeń i egzaminów). Inną formą jest indywidualizacja programu studiów (IPS), przeznaczona dla studentów o szczególnych zainteresowaniach lub wybitnie uzdolnionych. Pozwala na modyfikację planu i programu nauczania w ramach kierunku, z uwzględniając zainteresowania studenta. Jednak studenci wizytowanego kierunku biorący udział w spotkaniu nie orientowali się w jakich przypadkach można skorzystać ze wspomnianych uprawnień.

Uczelnia zapewnia także wsparcie naukowe. Studenci stwierdzili, że w ramach studiów przygotowani są do prowadzenia prostych badań naukowych, w ramach których przeprowadzają eksperymenty i opracowują wyniki badań laboratoryjnych. Wśród uczestników spotkania pojawiły się uwagi, że na seminariach dyplomowych w niewystarczającym stopniu poruszana jest tematyka dotycząca technicznych aspektów przygotowania pracy dyplomowej.

W trakcie wizytacji, w tym także w trakcie spotkania ze studentami wizytowanego kierunku, kilkakrotnie została zwrócona uwaga na problem braku zgody władz Uczelni na funkcjonowanie koła naukowego studentów towaroznawstwa. Władze tłumaczyły brak tych działań m.in. krótkim okresem funkcjonowaniem kierunku. Studenci kierunku mają możliwość uczestnictwa w pracach dwóch innych kołach funkcjonujących na Wydziale (KN Dietetyków oraz KN Technologii Żywności), ale nie są tym usatysfakcjonowani. Powstanie KN Towaroznawców z pewnością pozytywnie wpłynie na możliwość rozwoju naukowego studentów kierunku.

W czasie spotkania studenci kierunku „towaroznawstwo” pozytywnie ocenili sposób funkcjonowania systemu pomocy materialnej, w tym zasad i kryterium przyznawania stypendium. Strona uczelni zawiera wystarczające informacje dotyczące funkcjonowania systemu, w tym również jest dostępny regulamin przyznawania pomocy materialnej. Uczelnia prowadzi także komunikację ze studentami w zakresie pomocy materialnej za pomocą portali społecznościowych. Analiza regulaminu pomocy materialnej, sposobu organizacji systemu, oraz rola samorządu studenckiego w jego kreowaniu pozwala sformułować pozytywną opinię na temat jego skuteczności oraz zgodności z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym.

Jako najważniejszą formą wsparcia zawodowego można wymienić działalność Biura Karier i Promocji Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, którego zadania są standardowe dla takiej jednostki. Biuro dysponuje bazą praktyk i staży, organizuje warsztaty dotyczące rozwoju zawodowego, w tym we współpracy z ogólnopolskimi programami edukacyjnymi, czy prowadzi doradztwo zawodowe, we współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy. Studenci byli świadomi działań podejmowanych i oferowanego wsparcia przez Biuro. Jednak ocenili swoje zainteresowanie wsparciem Biura jako niskie. Motywowali to samodzielnym szukaniem informacji oraz brakiem zainteresowania profilem działalności Biura.

W Jednostce działa Samorząd Studentów Wydziału Nauk o Żywności i Żywieniu. Samorząd reprezentuje studentów przed władzami Wydziału oraz kieruje projekty do studentów, głównie o charakterze kulturalnym. Na podstawie przeprowadzanej rozmowy można stwierdzić iż, korzysta z uprawnień do wyrażania zdania w sprawach studenckich, w tym

związanych z jakością kształcenia, kierując uwagi dotyczące sekwencji przedmiotów, sposobu prowadzenia egzaminu dyplomowego czy liczebności grup. Samorząd dobrze ocenia współpracę z władzami Jednostki, przykładowo poprzez częste konsultacje spraw studenckich. W trakcie analizy dokumentacji oraz rozmów przeprowadzonych podczas wizytacji została stwierdzona niska frekwencja przedstawicieli studentów na posiedzeniach Rady Wydziału, a także problemy z wypełnieniem wszystkich studenckich mandatów. Przeprowadzone rozmowy pozwoliły stwierdzić, że powodem niskiego zainteresowania jest niechęć do opuszczania zajęć, szczególnie laboratoryjnych. Nie ma natomiast problemu z usprawiedliwianiem nieobecności. Sugeruje się przeanalizowanie problemu przez władze Wydziału i wydziałowy samorząd. Rozwiązaniem byłaby próba zminimalizowania liczby zajęć o charakterze praktycznym prowadzonych w tradycyjnych godzinach posiedzeń Rady Wydziału.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi w trakcie wizytacji, studenci Jednostki mają możliwość udziału w wymianie międzynarodowej w ramach program Erasmus+ oraz w programie wymiany krajowej Mostar. Od roku 2012 w ramach wymiany międzynarodowej Jednostka przyjmowała i wysyłała grupę ponad 60 studentów. W trakcie spotkania z Zespołem PKA studenci kierunku „towaroznawstwo” dobrze ocenili dostępność informacji na temat możliwości wyjazdu, ale byli w niewielkim stopniu zainteresowani udziałem. Nikt z uczestników spotkania nie uczestniczył w wymianie zagranicznej, niewielu było także zainteresowanych wyjazdem. Nikt nie potrafił także wskazać osoby z otoczenia biorącej udział w wymianie czy praktykach.

Współpracą zagraniczną w Uczelni zajmują się Dział Współpracy z Zagranicą oraz wydziałowy koordynator Programu Erasmus. Dział posiada stronę internetową. Zawarte w niej materiały dość wyczerpująco opisują programy mobilności. Zgodnie z uzyskanymi informacjami w trakcie wizytacji, studenci w ramach kierunku nie mają zajęć z profesorami wizytującymi z zagranicy.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi w trakcie wizytacji, Jednostka wykazała znaczną współpracę z instytucjami z rynku pracy, służącą wspieraniu studentów w procesie wchodzenia na rynek pracy. Odbywa się ona na proponowaniu praktyk w zaufanych podmiotach gospodarczych.

Innym rodzajem wsparcia oferowanym w tym zakresie przez Biuro Karier i Promocji jest pośrednictwo pracy czy doradztwo zawodowe. Dodatkowo Uczelnia proponowała studentom dodatkowe programy, dostępne także dla studentów wizytowanego kierunku, takie jak przykładowo Santander Universidades. W ocenie studentów kierunku „towaroznawstwo” osoby zainteresowane rozwojem zawodowym nie mają trudności z otrzymaniem wsparcia, ale korzystają z niego bardzo rzadko, wskazując na samodzielne szukanie kontaktów zawodowych.

Studenci wizytowanego kierunku są włączani w prace badawcze i naukowe realizowane na Wydziale w trakcie opracowywania prac dyplomowych. Niemniej jednak Jednostka nie zapewnia studentom możliwości angażowania się w działalność koła naukowego ściśle związanego z kierunkiem „towaroznawstwo”.

Zgodnie z informacjami pozyskanymi w trakcie wizytacji, na kierunku studiów „towaroznawstwo” studiuje dwóch studentów z niepełnosprawnościami. Studenci z niepełnosprawnościami na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu mogą uzyskać dodatkową pomoc w procesie kształcenia wynikającą z Zarządzenia Rektora UP w sprawie dostosowania procesu kształcenia do potrzeb studentów niepełnosprawnych oraz Regulaminu Studiów Wyższych Uniwersytetu Przyrodniczego. Formami wsparcia są indywidualne terminy i warunki zaliczeń. Zgodnie z informacjami uzyskanymi w trakcie wizytacji, to jedyne formy wsparcia – przykładowo student nie ma możliwości wnioskowania o asystenta czy wypożyczenie specjalistycznego sprzętu. Koordynacją

wsparcia w tym zakresie zajmuje się Pełnomocnik Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych.

Zgodnie z informacjami zawartymi w raporcie samooceny i pozyskanymi w trakcie wizytacji, budynki Uczelni są dostosowane w różny sposób do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchu: Przykładowo w pełni dostosowany jest budynek Rektoratu, w którym znajduje się Dziekanat Wydziału. W następnych latach planowane są remonty dostosowujące infrastrukturę w budynkach, które aktualnie nie w pełni spełniają standardy w tym zakresie.

Zgodnie z informacjami pozyskanymi w trakcie wizytacji i analizą strony internetowej Uczelni, nie jest prowadzona polityka informacyjna dotycząca wsparcia studentów z niepełnosprawności, z wyjątkiem danych kontaktowych. Zaleca się utworzenie strony Pełnomocnika osób niepełnosprawnych z przedstawieniem możliwych form wsparcia, co może pozwolić zachęcić do korzystania z oferowanej przez Uczelnię pomocy także mniej śmiałych studentów.

W czasie spotkania Zespołu PKA ze studentami kierunku „towaroznawstwo” wsparcie administracyjne studiów zostało ocenione jako dobre. W opinii studentów, obsługa studentów zapewniana przez dziekanat jest sprawna, rzetelna i szybka, w części odbywa się poprzez system informatyczny Wirtualny Dziekanat. Informacje dla studentów są dostępne poprzez stronę Wydziału Nauk o Żywności i Żywieniu. Strona jest przeciętnie czytelna i przejrzysta, zawiera także dość obszerne informacje dotyczące np. praktyk zawodowych i wzory związanych z nimi dokumentów i zasady odbywania egzaminów dyplomowych. Zapewniony jest także dostęp do programu kształcenia na kierunku „towaroznawstwo”. Możliwy jest wgląd do sylabusów przedmiotów w ramach kierunku studiów, co umożliwia zapoznanie się ze szczegółowymi aspektami kształcenia kandydatom na studia. Na innych stronach prowadzonych przez Uczelnię i Wydział są dostępne także takie dokumenty jak Regulamin Studiów czy Regulamin Pomocy Materialnej.

W trakcie wizytacji stwierdzono, że Uczelnia zawiera umowy ze studentami, ale nie wywiązuje się z obowiązku upublicznienia wzorca umowy na stronie internetowej, wynikającego z Art. 160a ust.6 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

3. Uzasadnienie

Jednostka w pełni zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy. Uczelnia stwarza warunki do udziału studentów w krajowych i zagranicznych programach mobilności. Obsługa administracyjna studentów oraz dostęp do informacji są zapewnione we właściwym zakresie

4. Zalecenia

- uwzględnić inicjatywę studentów w sprawie powołania koła naukowego towaroznawstwa,
- rozwiązanie problemu niemal zerowej frekwencji studentów na posiedzeniach Rady Wydziału, poprzez wspólną analizę problemu przez władze Wydziału i samorząd studencki,
- analizę treści poruszanych w trakcie seminariów dyplomowych i realizacja w większym zakresie treści związanych z technicznymi aspektami przygotowywania prac dyplomowych,
- utworzenie strony o wsparciu studentów niepełnosprawnych z przedstawieniem jej możliwych form, co może pozwolić zachęcić do skorzystania z pomocy także mniej śmiałych studentów,
- umieszczenie wzorca umowy o kształcenie na stronie internetowej dotyczącej rekrutacji,

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*

6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*

6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

Wewnętrzny system zapewniania jakości został wprowadzony w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu Uchwałą Senatu UP z czerwca 2002 r. w sprawie wprowadzenia systemu wewnętrznej oceny o doskonalenie jakości kształcenia. Następnie Senat Uczelni podjął w listopadzie 2012 r. Uchwałę w sprawie uczelnianego systemu zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia, zgodnie z którą „Funkcjonowanie systemu jakości kształcenia winno przyczynić się do utrwalania poczucia odpowiedzialności za jakość kształcenia i poziom zajęć dydaktycznych oraz do współpracy kadry akademickiej, doktorantów i studentów”. System jakości kształcenia obejmuje w szczególności: weryfikowanie efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, ocenę zajęć dydaktycznych dokonywaną przez studentów, wnioski z monitorowania kariery zawodowej absolwentów, wnioski z badania oczekiwań pracodawców i zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy oraz działania w zakresie zapobiegania i wykrywania plagiatów. System podlega doskonaleniu i jest dostosowywany do zmieniających się uwarunkowań prawnych. Zgodnie z Uchwałą Senatu Uniwersytetu z listopada 2012 r. podstawowa struktura odpowiedzialności w obszarze zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w UP przebiega w dwóch płaszczyznach - na poziomie Uczelni oraz na poziomie Wydziału, a w jej skład wchodzi Uczelniana Komisja ds. jakości kształcenia oraz wydziałowe kierunkowe zespoły ds. jakości kształcenia.

W strukturze WSZJK funkcjonują ponadto organy Uczelni: Rektor, Senat, Dziekan, bądź komórki organizacyjne lub ciała kolegialne, np. wydziałowe komisje oceniające, którym przypisana została statutowa lub regulaminowa odpowiedzialność za nadzór, bądź realizację jakości kształcenia. Zgodnie ze Statutem Uczelni nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem systemu sprawuje Rektor.

Projekt efektów kształcenia dla wizytowanego kierunku „towaroznawstwo” sformułowany został przez Doraźną Komisję Dziekańską na Wydziale Nauk o Żywności i Żywieniu (WNoŻiŻ) po uwzględnieniu opinii interesariuszy wewnętrznych (nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe kierunku „towaroznawstwo” i przedstawicieli Samorządu Studenckiego) oraz w trakcie nieformalnych konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi (przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego związanego przede wszystkim z gospodarką żywnościową oraz absolwentami kierunku i studiów podyplomowych prowadzonych w Jednostce. Efekty kształcenia dla powyższego kierunku studiów przedstawione były na posiedzeniu Rady WZoŻiŻ, a następnie zatwierdzone Uchwałą Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. W działaniach Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia (KZdsJK) na WNoŻiŻ uczestniczą obecnie oprócz nauczycieli akademickich w charakterze konsultantów przedstawiciele przemysłu spożywczego, cukrowniczego, Sanepidu oraz Krajowej Rady Drobiarstwa. Analizą i weryfikacją planów studiów oraz efektów kształcenia na WNoŻiŻ zajmuje się podlegający KZdsJK - Zespół ds. stosowania procedur oceny programu kształcenia, weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia oraz modyfikacji planów i programów kształcenia na kierunku „towaroznawstwo”. W skład powyższego ciała kolegialnego, oprócz nauczycieli akademickich, wchodzi przedstawiciel otoczenia społeczno-gospodarczego. Interesariusze zewnętrzni wspierają ponadto Wydział w realizacji studenckich praktyk zawodowych. Udział interesariuszy wewnętrznych w projektowaniu efektów kształcenia oraz w programach kształcenia na wizytowanym kierunku zapewniony jest poprzez ich uczestnictwo w posiedzeniach wymienionych powyżej organów kolegialnych. Analiza składu Rady Wydziału pozwala jednak zauważyć, że nie został spełniony, wymóg określony w art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o Szkolnictwie wyższym, zgodnie z którym udział studentów i doktorantów w składzie rady podstawowej jednostki organizacyjnej Uczelni powinien wynosić co najmniej 20%. Studenci i doktoranci stanowią w Radzie Wydziału Nauk o Żywności i Żywieniu łącznie 12 osób, przy ogólnej liczbie 84 osób całego składu Rady. W dniu wizytacji studencki wakat był również w KZdsJK.

Podsumowując można uznać, że w systemie projektowania i doskonalenia efektów kształcenia zapewniony jest udział przedstawicieli interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Należy jednak poszerzyć skład Rady Wydziału tak, by spełnione zostały wymagania określone art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz uzupełnić wakat w Kierunkowym Zespole ds. Jakości Kształcenia.

Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na kierunku „towaroznawstwo” prowadzone jest poprzez ocenę sylabusów, treści przedmiotów oraz metod weryfikacji osiąganych efektów kształcenia z efektami kierunkowymi, opinie koordynatora praktyki, arkusze hospitacji zajęć, wyniki ankiet, ocenę zgodności z kierunkiem studiów tematyki oraz treści prac dyplomowych. Oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia dokonują poprzez analizę efektów pracy studenta w czasie trwania i po zakończeniu zajęć nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia z danego przedmiotu. Monitorowanie odbywa się również poprzez dobór właściwej kadry zaangażowanej w proces kształcenia, współpracę z interesariuszami zewnętrznymi (np. wsparcie w zakresie realizacji praktyki) oraz stosowanie procedury oceny programu kształcenia (ocena programów przedmiotów na podstawie sylabusów – karty przedmiotu). Podczas monitorowania uwzględnia się ocenę zajęć dydaktycznych sformułowaną w

studenckich ankietach oceny zajęć dydaktycznych oraz ocenę studiów przez absolwentów bezpośrednio po ich ukończeniu. Podstawowym elementem monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest roczna ocena efektów kształcenia. Działania związane z monitorowaniem prowadzi działający w ramach KZdsJK - Zespół ds. stosowania procedur oceny programu kształcenia, weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia oraz modyfikacji planów i programów kształcenia na kierunku „twaroznawstwo”. W wyniku przeprowadzonych działań monitorujących uzupełniono luki w sylabusach, zwrócono również uwagę, że kierownikami przedmiotów powinni być wyłącznie osoby posiadające udokumentowany dorobek z zakresu realizowanego przedmiotu. W ankietach pojawiały się również uwagi dotyczące powtórzeń treści nauczania w ramach różnych przedmiotów, co nie zostało jednak po analizie KZdsJK uznane za zasadne. Monitorowanie realizacji efektów kształcenia w ramach praktyk odbywa się poprzez kontrolę studenta w miejscu odbywania praktyk, ocenę postępów studenta opisanych w ramowym programie praktyk na podstawie analizy dokumentacji praktyki (Dziennika praktyk) oraz zgodności sprawozdania z odbytej praktyki z jej programem. Student jest zobowiązany dokumentować w Dzienniku praktyk wszystkie wykonywane podczas jej trwania czynności, które poddane są przez zakładowego opiekuna praktyk ocenie w zakresie osiągania efektów opisanych w ramowym programie praktyk. Nadzór nad realizacją efektów kształcenia pełni Koordynator Praktyk dla kierunku „twaroznawstwo”, który dokonuje zaliczenia praktyki. Monitorowaniem procesu dyplomowania na WNoŻiŻ zajmuje się Zespół ds. stosowania procedury dyplomowania na studiach wyższych, którego działalność, jak wynika z udostępnionych podczas wizytacji raportów, skoncentrowana była min. na właściwej i terminowej realizacji procesu dyplomowania. W raporcie z analizy ankiet oceny studiów bezpośrednio po ich ukończeniu sformułowane zostały sugestie dotyczące zwiększenia ilości zajęć praktycznych. Monitorowanie zakładanych efektów kształcenia podczas procesu dyplomowania odbywa się również poprzez sprawdzanie przez KzdsJK kart pracy dyplomowej, ocenę prezentacji poszczególnych części pracy dyplomowej podczas seminariów dyplomowych oraz postępów stopnia realizacji i treści pracy dyplomowej przez jej promotora. W wyniku działań monitorujących w tym zakresie zaaprobowano możliwość zgłaszania przez studentów oraz podmioty zewnętrzne propozycji tematyki prac dyplomowych, a także wprowadzono nowy, bardziej szczegółowy formularz oceny pracy dyplomowej i karty pracy dyplomowej.

Raporty cząstkowe Zespołów działających w ramach Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia włączane są do wydziałowego raportu rocznego KZdsJK prezentowanego przez Radę Wydziału. Na podstawie powyższych raportów analizowane i opiniowane są ewentualne zmiany. Raporty wraz z propozycjami zmian kierowane są do UKJK oraz do Władz Uczelni, co pozwala na uzyskanie dodatkowych merytorycznych wskazówek zwrotnych pomocnych w przygotowaniu zmian w danym zakresie. W Uczelni i na WNoŻiŻ istnieją też mechanizmy umożliwiające samoocenę studentów w zakresie osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia – w ankiecie oceny studiów bezpośrednio po ich ukończeniu respondenci oceniają uzyskanie podstawowych umiejętności praktycznych niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej oraz nabycie przydatnych kompetencji społecznych. Z raportu z analizy ankietyzacji brak jest jednak wniosków w tym zakresie.

Ocenę osiągania efektów kształcenia na kierunku „twaroznawstwo” umożliwia system ich weryfikacji określony procedurami, w tym Zarządzeniem Rektora z 2013 r. w sprawie wprowadzenia procedury weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, a także Regulaminem studiów UP. W ramach przyjętych rozwiązań systemowych weryfikacji efektów kształcenia osiąganych przez studentów wizytowanego kierunku dokonuje się poprzez zawarte w sylabusach przedmiotów odpowiednie formy i metody kształcenia i oceniania studentów.. Sposoby oceniania prac zaliczeniowych, egzaminów, czy innych form

weryfikacji zależne są od przedmiotu. Za jakość kształcenia w ramach przedmiotu odpowiada kierownik przedmiotu, podejmuje on również decyzje o wyborze metod weryfikacji, Metody weryfikacji oraz zasady oceny efektów kształcenia zawarte sylabusach przedmiotów udostępniane są i omawiane na pierwszych zajęciach ze studentami. Weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów kształcenia prowadzona jest na etapach kształcenia obejmujących zajęcia dydaktyczne, poprzez zaliczenia i egzaminy, obserwację aktywności studenta, aż po egzamin dyplomowy. Studenci mają zapewnioną możliwość wglądu do sprawdzonych i ocenionych prac pisemnych, w tym przysługuje im prawa odwoławcze od ocen przewidziane w Regulaminem studiów, a także wynikające z niego możliwości poprawiania ocen niedostatecznych.

Weryfikacji efektów kształcenia na podstawie praktyk studenckich dokonuje się w oparciu o Rozporządzenie Rektora z 2014 r. w sprawie wprowadzenia procedury organizacji studenckich praktyk zawodowych, a także o Uchwałę Rady WNoŻiŻ określającej procedurę organizacji praktyk zawodowych na kierunku „towaroznawstwo”. Weryfikacja efektów kształcenia przez wydziałowego Koordynatora Praktyk realizowana jest poprzez ocenę miejsc odbywania przez studentów praktyk, ocenę opracowań wykonywanych w zakresie praktyk oraz ocenę Dziennika praktyk, w którym student zobowiązany jest zamieszczać sprawozdanie z odbycia praktyki. Podpisany przez zakładowego opiekuna praktyk (przebywającego na stałe w przedsiębiorstwie oraz gospodarstwie) Dziennik praktyk stanowi podstawę do zaliczenia praktyk.

W raporcie rocznym Zespołu ds. stosowania procedur oceny programu kształcenia, weryfikacji osiągniętych zakładanych efektów kształcenia oraz modyfikacji planów i programów kształcenia na kierunku „towaroznawstwo” jako najpilniejsze działania uznano weryfikację sylabusów przedmiotów realizowanych na kierunku oraz przegląd oferty przedmiotów do wyboru pod względem ich przydatności w zakresie uzupełniania i poszerzania wiedzy studentów związanych z kierunkiem „towaroznawstwo”, dokonanie przeglądu i sporządzenie wykazu instytucji, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, przegląd tematów dyplomowych prac inżynierskich, realizowanych także we współpracy z innymi Wydziałami i lepszy dobór realizowanej tematyki do potrzeb kierunku, a także zwiększenie udziału prac o charakterze projektów inżynierskich. Przeprowadzono szczegółową analizę realizacji studenckich praktyk zawodowych, w tym wykorzystanie przyznanych funduszy, pracy opiekunów praktyk raz ocenę pozyskiwania miejsc praktyk dla studentów.

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia analizowany jest również na etapie procesu dyplomowania obejmującego seminaryjne prace dyplomowe, prace dyplomowe oraz egzamin dyplomowy. Na WNoŻiŻ powołano Zespół ds. stosowania procedury weryfikacji oryginalności i samodzielności przygotowania prac dyplomowych i prac doktorskich w celu zapobiegania i wykrywania plagiatów. Zasady dotyczące procesu dyplomowania zawarte są w Regulaminie studiów, ale także w Uchwale Rady Wydziału z października 2015 r. dotyczącej przeprowadzania egzaminu dyplomowego min. na kierunku „towaroznawstwo”. Z raportu z analizy ankiet oceny studiów bezpośrednio po ich ukończeniu wynika, że nadzór i opieka nad pracą dyplomową ocenione zostały przez respondentów wysoko.

W celu weryfikacji oryginalności i samodzielności prac dyplomowych Wydział korzysta z systemu antyplagiatowego Plagiat.pl. Stosowanie procedury antyplagiatowej wynika z wytycznych określonych w obowiązującym w Uczelni Zarządzeniu Rektora Uniwersytetu z 2013 r. Weryfikacji za pomocą systemu antyplagiatowego podlegało dotychczas 10 % wybieranych losowo prac dyplomowych, obecnie w wyniku działań doskonalących sprawdzeniu podlegają wszystkie prace.

Z raportów Zespołu, o którym mowa powyżej wynika, że weryfikacji na kierunku „towaroznawstwo” w roku akademickim 2013/2014 poddano 3 prace dyplomowe, natomiast

w roku 2014/2015 – 4. Wyniki weryfikacji były pozytywne we wszystkich ocenionych pracach, bowiem nie wykryto w nich nieuprawnionych zapożyczeń.

Nadzór nad procesem weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia sprawuje Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia będący koordynatorem tzw. opisanych wyżej „zespołów roboczych” działających na wizytowanym kierunku w ramach WSZJK.

W oparciu o wymagania określone w obowiązującej ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu przyjął w czerwcu 2015 r. Uchwałę w sprawie: organizacji potwierdzania efektów uczenia się dotyczącą formalnego procesu weryfikacji i uznania przez Uczelnię wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zdobytych poza system studiów wyższych. Potwierdzenie efektów uczenia się następuje na wniosek zainteresowanej osoby. W celu weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych kandydata Dziekan Wydziału powołuje Komisję weryfikującą. Dotychczas nie przyjęto na studia żadnego studenta na drodze potwierdzania efektów uczenia się. Obecnie Wydział nie jest uprawniony do potwierdzania efektów uczenia się na kierunku „towaroznawstwo” – takie uprawnienia będzie posiadać, kiedy kierunek otrzyma co najmniej pozytywną ocenę programową.

Monitorowanie losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia jest elementem WSZJK w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu (prowadzone jest na podstawie Zarządzenia Rektora UP z 2013 r.), a na WNoŻiŻ należy do zadań Zespołu ds. stosowania procedury zasięgnięcia opinii absolwentów studiów pierwszego i drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskiej bezpośrednio po ukończeniu studiów, który prowadzi analizy w oparciu o Ankiety oceny studiów bezpośrednio po ich ukończeniu (przy odbiorze dyplomu). Na podstawie badań ankietowych stwierdzono m.in. zbyt małą, nie spełniającą oczekiwań liczbę zajęć praktycznych, niezadowolający poziom nauczania z języka obcego. Powyższa ankieta obejmuje również ocenę programu studiów – uwagi dotyczyły powtarzania się treści nauczania w ramach przedmiotów. Podsumowanie wyników badań omówione było na posiedzeniu Rady WNoŻiŻ. Dotychczas podjęte działania naprawcze polegały na dokonaniu analizy sylabusów oraz przekazaniu uwag do Studium Języków Obcych. Dla kierunku „towaroznawstwo” nie prowadzono monitorowania losów absolwentów po 6 miesiącach z powodu niemiernodajnej liczby zwracanych ankiet. Pierwsze badania po 3 i 5 latach od ukończenia studiów będą prowadzone odpowiednio za rok oraz za 3 lata. W wyniku kontaktów nieformalnych Wydział uzyskuje jednak od absolwentów kierunku „towaroznawstwo” informacje na temat przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia. W większości przypadków nie stwierdzono problemów ze znalezieniem zatrudnienia zgodnego z ukończonym kierunkiem studiów.

Należy uznać, że obecnie wpływ absolwentów na zmiany w programie kształcenia na kierunku „towaroznawstwo” jest niewielki i dotyczą wyłącznie badania przeprowadzonego na podstawie Ankietyzacji oceny studiów bezpośrednio po ich ukończeniu. Uczelnia posiada wprawdzie system monitorowania losów zawodowych absolwentów, który pozwala na wykorzystywanie wyników badań absolwentów do doskonalenia programu kształcenia, jednak w przypadku wizytowanego kierunku był on dotychczas niemiernodajny, ze względu na niską responsywność.

Obowiązujący w Uczelni i stosowany na WNoŻiŻ wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia obejmuje ocenę jakości kadry prowadzącej zajęcia dydaktyczne poprzez ogólnouczelniane instrumenty tj: ankietyzacją (zajęć dydaktycznych oraz oceny studiów bezpośrednio po ich ukończeniu), hospitację zajęć dydaktycznych, a także oceną okresową nauczycieli akademickich. Ankietyzacja na Wydziale odbywa się na podstawie Zarządzenia Rektora Uczelni z czerwca 2013 r., obejmuje wszystkie zajęcia tj. ćwiczenia,

wykłady, seminaria, lektoraty oraz zajęcia z wychowania fizycznego i prowadzona jest drogą elektroniczną przez jednostkę ogólnouczeniową - Dział Studiów i Spraw Studenckich, dwa razy do roku (w marcu i w październiku - po zakończeniu zajęć dydaktycznych). Ankietyzację na kierunku „twaroznawstwo” koordynują Zespoły działające w ramach KZdsJK: Zespół ds. stosowania procedury oceny zajęć dydaktycznych przez studentów oraz Zespół ds. stosowania procedury zasięgania opinii absolwentów studiów pierwszego i drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskiej bezpośrednio po ukończeniu studiów. Hospitacje zajęć dydaktycznych, jako kolejne narzędzie służące doskonaleniu realizacji procesu kształcenia na wizytowanym kierunku studiów prowadzone są na podstawie Zarządzenia Rektora UP z czerwca 2013 r. w sprawie wprowadzenia procedury hospitacji zajęć dydaktycznych (zmienionego Zarządzeniem Rektora z lipca 2015 r.). Hospitacje mają na celu ocenę nauczyciela poprzez przekazanie sugestii na temat sposobu prowadzenia zajęć metod aktywizacji studentów, poprawności materiałów dydaktycznych, a prowadzi się je na podstawie zatwierdzanych przez Dziekana WNoŻiŻ semestralnych harmonogramów, przekazywanych następnie kierownikom jednostek Wydziału. W roku akademickim 2014/2015 na kierunku „twaroznawstwo” przeprowadzono 9 hospitacji w semestrze zimowym i 8 w letnim. Zajęcia dydaktyczne hospitowane są przez samodzielnych pracowników naukowych lub powołany przez Dziekana Zespół – wydziałową komisję oceniającą. Koordynatorem procesu hospitacji opracowującym raporty z ich analizy jest Zespół ds. stosowania procedury hospitacji zajęć dydaktycznych. Każdy nauczyciel akademicki podlega co najmniej jednej hospitacji w okresie dwóch lat, osoby nowo przyjęte hospituje się w pierwszym roku zatrudnienia. W przypadku gdy ocena jest negatywna lub opinia wyrażona w ankietach wskazuje na nieprawidłowości w realizacji zajęć dydaktycznych prowadzona jest rozmowa kierownika jednostki (i Dziekana - w następstwie kolejnych nieprawidłowości) z osobą hospitowaną. Na podstawie wyników hospitacji na wizytowanym kierunku można stwierdzić, że wszyscy hospitowani nauczyciele akademicy ocenieni zostali pozytywnie – zajęcia dydaktyczne z poszczególnych przedmiotów prowadzone były zgodnie z sylabusami, prowadzący wykazywali wysoki poziom kultury osobistej i byli dobrze przygotowani do zajęć, mobilizowali ponadto studentów do aktywnego w nich udziału. Osoby hospitujące nie zgłosiły wprawdzie do prowadzących zajęcia żadnych zastrzeżeń, w raporcie z hospitacji zalecono jednak możliwie większe zaangażowanie doświadczonych nauczycieli akademickich w proces nabywania umiejętności dydaktycznych przez nauczycieli nowo zatrudnionych. Podkreślono również, że istotnym ułatwieniem dla Komisji oceniającej byłaby modyfikacja protokołu hospitacji polegająca na zamieszczeniu na nim informacji o semestrze, na którym realizowany jest dany przedmiot.

Analiza wyników hospitacji była omówiona na posiedzeniach KZdsJK, a następnie przekazana Dziekanowi Wydziału.

Zarówno analiza wyników ankietyzacji, jak i hospitacji, a także podsumowanie z ich wykonania są składową rocznych raportów zbiorczych obejmujące wnioski, rekomendacje i zalecenia, przekazywane są do Dziekana i prezentowane na posiedzeniach Rady Wydziału przez Przewodniczącego Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia na kierunku „twaroznawstwo”.

Przyjęte rozwiązania systemowe sprzyjają prowadzeniu polityki kadrowej poprzez dokonywanie oceny okresowej nauczycieli akademickich z uwzględnieniem wyników hospitacji oraz opinii wyrażonych w procesie ankietyzacji, co potwierdzili pracownicy na spotkaniu z Zespołem, a także studenci w zakresie oceny jakości prowadzonych zajęć.

W dokonywanej ocenie okresowej nauczycieli akademickich uwzględnia się wyniki hospitacji oraz opinie wyrażonych w procesie ankietyzacji. Przyjęte rozwiązania systemowe w szczególności ocena okresowa nauczycieli akademickich mają wpływ na prowadzoną na

kierunku „towaroznawstwo” politykę kadrową, co potwierdzili nauczyciele akademicy na spotkaniu z Zespołem.

Z informacji uzyskanych podczas wizytacji wynika jednak, że procesem oceny w ramach Systemu nie jest objęta kadra wspierająca proces kształcenia na wizytowanym kierunku studiów, z wyjątkiem dziekanatu, który oceniany jest w drodze ankietyzacji oceny studiów bezpośrednio po ich ukończeniu. Na podstawie analizy wyników ankiet można stwierdzić, że praca dziekanatu oceniona została wysoko.

Zespół oceniający po zapoznaniu się ze sprawozdaniami z prac wewnętrznych Zespołów działających w ramach Kierunkowego zespołu ds. jakości Kształcenia na kierunku „towaroznawstwo” uznał, że działający WSZJK ma wpływ na rozwój dydaktyczny i naukowy kadry oraz sprzyja prowadzeniu polityki kadrowej, m.in. poprzez działania w zakresie oceny okresowej z uwzględnieniem wyników hospitacji oraz opinii wyrażonych w procesie ankietyzacji.

Na Wydziale prowadzącym kierunek „towaroznawstwo” wnioski uzyskane na podstawie ankietyzacji wykorzystuje się w ocenie nauczycieli akademickich. Ankietyzacja zajęć dydaktycznych prowadzona jest drogą elektroniczną raz w semestrze po zakończeniu zajęć, z zachowaniem dobrowolności, anonimowości i poufności badań, a dokonuje się jej na podstawie Zarządzenia Rektora Uczelni z 2013 r. w sprawie wprowadzenia procedury oceny zajęć dydaktycznych przez studentów. Ocenie w drodze ankietyzacji podlegają wszyscy nauczyciele akademicy i stanowi ona element mobilizując pracowników do poprawy jakości kształcenia. Ocena kadry akademickiej dokonywana jest za pomocą ankiet: zajęć dydaktycznych oraz oceny studiów bezpośrednio po ich ukończeniu. Zespoły: ds. stosowania procedury oceny zajęć dydaktycznych przez studentów oraz ds. stosowania procedury zasięgnięcia opinii absolwentów studiów pierwszego i drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskiej bezpośrednio po ukończeniu studiów - koordynujące proces ankietyzacji - sporządzają raporty cząstkowe, które są częścią składową raportów Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia (KZdsJK) z działania WSZJK. W raportach tych, przekazywanych Dziekanowi, omawianych na posiedzeniu Rady Wydziału i prezentowanych następnie UKJK i Prorektorowi ds. Studiów znajdują się analizy wyników ankiet i rekomendacje zmian stanowiące podstawę do samooceny i weryfikacji działań nauczycieli oraz ważny element polityki zapewnienia jakości kadry dydaktycznej.

Analizy wyników ankiet otrzymane podczas wizytacji wskazują, że wszystkie zajęcia na kierunku „towaroznawstwo” ocenione zostały pozytywnie i nie stwierdzono konieczności podejmowania działań naprawczych, rozmów kierowników jednostek z osobami ocenionymi krytycznie lub przeprowadzenia hospitacji interwencyjnych stosowanych w przypadku nieprawidłowości zdiagnozowanych podczas procesu ankietyzacji. W ankietyzacji brało udział jednak niewielu studentów (ok. 10 %), zatem wyniki nie są w pełni miarodajne. Podkreślić należy, że wynikająca z ankietyzacji ocena studentów stanowi istotny element okresowej oceny kadry naukowo-dydaktycznej prowadzonej zgodnie z obowiązującą ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym, w oparciu o Uchwałę Senatu UP z zastosowaniem Arkuszy okresowej oceny nauczyciela akademickiego, w których odnotowane są osiągnięcia w czterech obszarach: naukowym, dydaktycznym, organizacyjnym i kształcenia kadr. Ocenę okresową przeprowadza Wydziałowa komisja oceniająca.

Zaleca się podjęcie skutecznych działań zachęcających studentów do zwiększenia ich udziału w procesie ankietyzacji, jako jednego z elementów poprawy jakości kształcenia na wizytowanym kierunku studiów, mających wpływ na ocenę kadry naukowo-dydaktycznej. Raporty z działań podejmowanych ramach WSZJK, w tym raport z ankietyzacji nie są jednak publikowane na stronie Wydziału, a studenci obecni na spotkaniu z Zespołem PKA potwierdzili, że nie otrzymują oni żadnej informacji zwrotnej z przeprowadzonego badania.

Ocena infrastruktury dydaktycznej, naukowej oraz wsparcie materialne studentów jest jednym z elementów WSZJK w Uczelni, w tym także na wizytowanym kierunku studiów. Wskazówki w zakresie poprawy bazy dydaktycznej uzyskano na WNoŻiŻ na podstawie wyników Ankiety studentów oceniających zajęcia dydaktyczne oraz ankiet oceny studiów bezpośrednio po ich ukończeniu zawierających pytania o ocenę warunków studiowania dotyczące m.in. infrastruktury dydaktycznej, bazy socjalnej i dostępu do literatury specjalistycznej. Podczas ankietyzacji zdiagnozowano m.in. brak możliwości realnego wpływu studentów na dydaktykę i zarządzanie Uczelnią oraz możliwości podjęcia praktyk zagranicznych i program wymiany międzynarodowej na studiach niestacjonarnych, ograniczony dostęp do sieci Wi-Fi na Wydziale i w Uczelni (pomimo, że dostęp do sal komputerowych i strona internetowa Uczelni ocenione zostały wysoko). Negatywnie został oceniony również uczelniany system pomocy w planowaniu kariery i wejścia na rynek pracy. Istotnym postulatem sformułowanym przez studentów było też utworzenie studenckiego ruchu naukowego, jako koła lub sekcji w ramach istniejących kół. Raporty z analizy ankiet sporządzone przez Zespoły ds. stosowania procedur: zasięgania opinii absolwentów studiów pierwszego i drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskiej bezpośrednio po ukończeniu studiów oraz studiów doktoranckich, a także oceny zajęć dydaktycznych zawierają działania naprawcze dotyczące zdiagnozowanych nieprawidłowości, prowadzone są ponadto sukcesywne remonty pomieszczeń dydaktycznych oraz także zakupy wyposażenia w aparaturę i sprzęt dydaktyczny. Wyniki ankiet są przedmiotem obrad KZdsJK Kształcenia i ujęte są wraz z rekomendacjami działań naprawczych sformułowanych w wyniku ankietyzacji w sprawozdaniach dotyczących WSZJK za każdy rok akademicki. Na Wydziale działa ponadto Komisja ds. utrzymania bazy technicznej wydziału i promocji.

Obowiązujący w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zawiera zbiór regulacji, procedur oraz formularzy i wzorów dokumentów, które stanowią podstawę działań projakościowych na Wydziale prowadzącym kierunek „twaroznawstwo”. Ogólnouczelniane rozwiązania wymuszają gromadzenie odpowiednich informacji, analizowanie wyników przeprowadzanych badań ankietowych i hospitacji oraz ich wykorzystywanie w procesie doskonalenia jakości kształcenia. W oparciu o obowiązującą Uchwałę Senatu Uczelni regulującą działanie Systemu - metodologię badań, procedury oraz wzory ankiet opracowuje Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia (UKJK), pełniąc nadzór nad pracą Kierunkowych zespołów ds. jakości kształcenia. Prace związane z monitorowaniem jakości kształcenia weryfikowane są na podstawie raportów cząstkowych sporządzanych przez poszczególne Zespoły działające w ramach Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Końcowy raport KZdsJK obejmuje raporty z analizy ankiet oceny zajęć dydaktycznych, raporty zbiorcze z hospitacji zajęć, raporty z analizy ankiet oceny studiów bezpośrednio po ich ukończeniu, protokoły oceny programu przedmiotu na podstawie sylabusu, ze stosowania procedury antyplagiatowej, raport oceny programu kształcenia. KZds.JK wykonując czynności zgodne z procedurami monitoruje na bieżąco jakość kształcenia, a wnioski działalności, stanowiące podstawę doskonalenia programu kształcenia, prezentowane są przez Dziekana na posiedzeniu Rady Wydziału na koniec każdego roku akademickiego. Raporty z funkcjonowania WSZJK Dziekan przekazuje UKJK, która na koniec każdego roku kalendarzowego opracowuje raport dotyczący zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w poprzednim roku akademickim na wszystkich kierunkach studiów i studiach doktoranckich prowadzonych w Uczelni. Powyższy raport zawierający wnioski w zakresie poszczególnych obszarów związanych z jakością kształcenia przekazywany jest Prorektorowi ds. Studiów, a następnie prezentowany na posiedzeniu Senatu Uniwersytetu do końca semestru zimowego.

Dokumentacja ilustrująca proces kształcenia, będąca podstawą weryfikacji i osiągnięcia przez

studentów efektów kształcenia (min. prace etapowe, projektowe, sprawdziany oraz zaliczenia końcowe) gromadzona jest i archiwizowana przez nauczycieli akademickich prowadzących dany przedmiot. Plany i protokoły hospitacji zajęć dydaktycznych, studenckie ankiety oceny zajęć i ankiety oceny studiów bezpośrednio po ich ukończeniu, raporty wygenerowane z systemu antyplagiatowego, oświadczenia absolwentów o wyrażeniu zgody na wzięcie udziału w badaniu losów zawodowych, a także raporty dotyczące analizy WSZJK gromadzi KZdsJK. Informacje na temat toku studiów przechowywane są w Dziekanacie WNoŻiŻ.

W opinii Zespołu oceniającego system informacyjny i wykorzystywanie informacji z zakresu doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale i kierunku „towaroznawstwo” można uznać za dobry.

Na stronie internetowej Uniwersytetu w części przeznaczony w zakładce Repozytorium dokumentów znajdują się akty ogólnouczelniane: Zarządzenia Rektora Uczelni, Uchwały Senatu, a w katalogu procedur Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia akty WSZJK stanowiące dla Wydziału Nauk o Żywności i Żywieniu podstawę działań projakościowych na wizytowanym kierunku studiów.

Na stronie Wydziału dostępne są programy kształcenia, plany studiów, harmonogramy zajęć oraz inne informacje związane z procesem kształcenia i tokiem studiów na kierunku „towaroznawstwo”- np. warunki zaliczania przedmiotów, podział na grupy inżynierskie, tryb i zasady zaliczania praktyki studenckiej, zasady związane z procesem dyplomowania, a także dotyczące organizowanych konferencji, konkursów, czy pracy Dziekanatu. Zamieszczony został również Skład Komisji wydziałowych, w tym Komisji ds. Oceny jakości Kształcenia, Komisji Oceniającej oraz Komisji ds. utrzymania bazy technicznej wydziału i promocji. Dostęp do informacji dotyczących procesu kształcenia tj.: sylabusów, materiałów dydaktycznych i ogłoszeń studenci mają poprzez system elektroniczny Wirtualny Dziekanat, który jest podstawowym narzędziem informatyzacji dydaktyki wspomagającym organizację realizacji zajęć dydaktycznych, jak również ich ewaluację.

Z analizy rocznych raportów WSZJK dotyczących ankietyzacji wynika, że poziom zadowolenia z dostępu do informacji oceniony został pozytywnie - w ankiecie oceny studiów bezpośrednio po ich ukończeniu zawarte jest pytanie dotyczące oczekiwań do funkcjonowania strony internetowej Uczelni/Wydziału pod względem dostępności informacji w zakresie planów studiów, aktualnych komunikatów, Wirtualnego Dziekanatu. W ramach działań prewencyjnych obowiązuje się nauczycieli akademickich do przekazywania studentom na pierwszych zajęciach z przedmiotu zasad oraz metod weryfikacji oceny efektów kształcenia, ale też przypomina się o zamieszczeniu w systemie elektronicznym (Wirtualny dziekanat) sylabusów z przedmiotów.

Wskazane byłoby zamieszczenie na stronie WNoŻiŻ analiz, raportów i informacji związanych z prowadzoną polityką jakości oraz systemem zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku „towaroznawstwo”.

Na podstawie zgromadzonej dokumentacji oraz informacji uzyskanych podczas wizytacji można stwierdzić, iż w ocenianej Jednostce dokonywana jest systematyczna ocena skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Ocena dokonywana jest poprzez procedury opisane w poprzednim punkcie. Wynikiem podejmowanych działań jest coroczne opracowywanie Raportu WSZJK, który jest przedmiotem dyskusji Rady Wydziału. Uzyskane za pomocą różnych procedur wyniki badań jakości kształcenia oraz ich analiza pozwalają na wprowadzenie działań doskonalących proces kształcenia. W przypadku ocenianego kierunku wykorzystano je do modyfikacji programu kształcenia (m.in. dokonano zmian treści kształcenia w sylabusach, zmodyfikowano program studiów). Działający WSZJK ma również wpływ na kadre, jej rozwój dydaktyczny i naukowy, niezbędnych w procesie kształcenia. WSZJK sprzyja prowadzeniu projakościowej polityki kadrowej, m.in.

poprzez działania w zakresie oceny okresowej z uwzględnieniem wyników hospitacji oraz opinii wyrażonych w procesie ankietyzacji.

Badania obszarów mających wpływ na jakość kształcenia, a także ich wyniki oraz działania doskonalące zostały przedstawione w tab. nr 15 w Raporcie samooceny. (str. 45-50). Z tabeli tej również wynika, że systematycznie wprowadzano działania doskonalące, które miały wpływ na podnoszenie jakości kształcenia. Stwierdzone niewielkie ułomności w skuteczności działania Systemu wynikają z niedostatecznego jeszcze zaangażowania interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w doskonalenie procesu kształcenia, w tym przede wszystkim zwraca stosunkowo niewielką responsywność studentów, szczególnie w procesie ankietyzacji, która utrudnia pozyskanie wiarygodnych wyników badań. Na Wydziale podejmowane są działania informacyjne mające na celu podniesienie efektywności funkcjonowania WSZJK.

3. Uzasadnienie

Stosowany na Wydziale Nauk o Żywności i Żywieniu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) oparty jest o obowiązujące uregulowania ogólnouczelniane. System obejmuje procedury oraz narzędzia umożliwiające monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na kierunku „towaroznawstwo”, w tym ocenę kadry prowadzącej proces kształcenia oraz ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów. W tworzeniu i funkcjonowaniu Systemu biorą udział przedstawiciele wszystkich grup interesariuszy, w tym przedstawiciele pracodawców. Nadzór nad procesem zapewniania jakości kształcenia na kierunku „towaroznawstwo” pełni Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia będący koordynatorem pracy tzw. Zespołów zadaniowych.

4. Zalecenia

Zaleca się zapewnić większy udział studentów w ocenie i doskonaleniu realizacji procesu kształcenia. Należy poszerzyć skład Rady Wydziału tak, by spełnione zostały wymagania określone art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz uzupełnić wakat w Kierunkowym Zespole ds. Jakości Kształcenia.

Należy zintensyfikować udział studentów w procesie ankietyzacji oraz zwiększyć działanie i skuteczność monitorowania losów zawodowych absolwentów. Ocenie powinna być poddana również kadra wspierająca proces dydaktyczny na wizytowanym kierunku studiów. Na stronie internetowej Wydziału wskazane byłoby zamieszczenie informacji/raportów na temat działań związanych prowadzoną polityką jakości oraz z systemem zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku „towaroznawstwo”.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Analiza SWOT w odniesieniu do programu kształcenia i jego realizacji oraz perspektywy rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku została przez Jednostkę sporządzona bardzo trafnie i znajduje potwierdzenie w ustaleniach Zespołu PKA. Właściwie zidentyfikowano zarówno czynniki wewnętrzne jak i zewnętrzne mające wpływ na proces kształcenia. Uczelnia wyraziła dostrzeżenie mocnych stron swojej działalności, związane głównie z dużą liczbą samodzielnych pracowników, pracujących tylko w UP w Poznaniu, prowadzących wartościowe badania naukowe, których efektem są publikacje w renomowanych

czasopiśmie. Szansami dla rozwoju ocenianego kierunku może być uruchomienie Centrum Innowacji i Transferu Technologii, które umożliwi poszerzenie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, jak również umożliwi pozyskanie środków na działania w zakresie dydaktyki z różnych programów UE i krajowych. Negatywne strony prowadzenia kształcenia na kierunku zdaniem władz Wydziału są związane przede wszystkim z niedostatecznymi zasobami materialnymi dla rozwoju dydaktyki i badań naukowych w stosunku do rosnących potrzeb. Zdaniem Zespołu PKA pewną negatywną stroną prowadzenia kierunku „towaroznawstwo” na WNoŻiŻ jest dodatkowo zdominowanie i podporządkowanie kształcenia na Wydziale bardzo mocnemu kierunkowi „technologia żywności i żywienie człowieka”. Natomiast identyfikowanymi zagrożeniami są, podobnie jak w innych uczelniach, zmniejszająca się liczba kandydatów na studia spowodowana niższym demograficznym oraz konkurencja ze strony innych uczelni prowadzących kierunek „towaroznawstwo”. Inne wymienione czynniki wymienione w analizie SWOT również zostały trafnie określone i Zespół PKA w pełni je podziela. Można zatem uznać, iż przedstawiona w Raporcie samooceny analiza SWOT właściwie identyfikuje silne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia dla kształcenia na kierunku „towaroznawstwo” w UP w Poznaniu.

Dobre praktyki

Uczelnia i Wydział dużą wagę przywiązuje do kultywowania tradycji akademickich, stąd też cały proces kształcenia odbywa się zgodnie z właściwie rozumianą dobrą praktyką akademicką, z poszanowaniem akademickiego etosu, którego celem jest nauczanie kolejnych roczników młodego pokolenia oraz prowadzenie badań na bardzo dobrym poziomie. W zakresie szczegółowym wyróżnić należy wprowadzenie na Wydziale takich praktyk jak:

- corocznie wybór przez studentów najlepszego wykładowcy oraz najlepiej prowadzącego ćwiczenia,
- dyżury pracowników do godziny 20 każdego dnia w celu kontroli stanu laboratoriów opuszczanych przez dyplomantów,
- dbałość o pracowników i studentów, przejawiająca się dostępem na portierni każdego budynku Uczelni defibrylatora.

Przewodnicząca Zespołu PKA

Prof. dr hab. inż. Grażyna Jaworska